Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Queens Apskrity $8.00
Užsieniuose $9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ – LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE., Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827—1828

No. 199 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Penkt., Spalio (Oct.) 10, 1952 ★★★★ Metai 42-rieji, Dienraščio 34-tieji.

Kriklas

Paskutinė diena registravimuisi.
Rytų Vokietijos iškilmės.
Tarybinė pramonė.
Apie prof. Ant. Maceiną.
Rašo R. MIZARA

Ligi šiol Didžiajame Niūjorke piliečių registracija balsavimui vyksta gerai: **daug žmonių registruojasi.**

Atsiminkite, kad registravimosi laikas baigsis šeštadienį, spalio 11 dieną, tad, kurie dar nesiregistravote, būtinai tą padarykite šeštadienį.

—o—

Šią savaitę Vokietijos Demokratinė Respublika švenčia savo trejų metų sukaktį.

Iškilmėse dalyvauja daug žymių svečių iš įvairių kraštų. Tarp kitų, dalyvauja Tarybų Sąjungos prezidentas N. M. Švernikas, taipgi Lenkijos premjeras, J. Cyrankevičius.

Švernikas sakė:

—Vokietijos Demokratinė Respublika palaužė savo ribose nacizmą ir atsistojo į garbingą, taiką mylinčiųjų tautų šeimą.

—o—

Vokietijos Demokratinėje Respublikoje yra arti 20,000,000 gyventojų.

Vadinasi, geras trečdalis vokiečių tautos sudemokratintas. Tai didelis laimėjimas visam demokratiniam pasauliui.

Kitaip yra Vakarinėje Vokietijoje, — Vokietijos Federuotoje Respublikoje. Čia nacizmas tebevyrauja; buvę Hitlerio generolai, tautų žudikai, laisvi ir ruošiami vadovauti būsimajai armijai, kurią "Vakarai" pasiryžo organizuoti.

—o—

L. V. Beria, kalbėdamas 19-me Tarybų Sąjungos Komunistų partijos suvažiavime, tarp kitko pasakė: per pastaruosius dvejis metus to krašto pramonė pagamino produktų daugiau negu per 10 metų prieš karą!

Viena Ukraina pagamina geležies daugiau, negu Francūzija ir Italija suėmus kartu; Ukraina pagamina tris kartus tiek traktorių, kiek Italija ir Francūzija suėmus kartu!

Tai reikšmingi palyginimai!

—o—

Lietuvių katalikų rašytojas-ideologas **prof. Antanas Maceina** rašo, kad Naujienos negražiai jį užpuolė, apšmeižė.

Naujienose buvo rašyta, būk Maceina vedė vokietaitę ir šliūbą ėmė ne bažnytinį, o civilinį.

Profesorius tai griežtai užginčija, sakydamas, jog jis, kaip geras katalikas, negalėjęs to padaryti, nes tai nesuderinama "su katalikiškais mano įsitikinimais."

Aišku, mes nežinome, kaip ten dalykai su tuo šliubu ir su ta vokietaite stovi.

Mums svarbu tai, kad Maceina pabėgo Vokietijon, **palikdamas Lietuvoje savo žmoną ir vaikus!**

Profesoriui Maceinai yra progų grįžti pas paliktąją savo šeimą, nes į Lietuvą kelias atviras visiems dipukams, tačiau jis negrįžta.

Ar tai suderinama su gero, teisingo kataliko įsitikinimais?

—o—

Beje, žinome tai, jog Amerikoje yra dipukų, palikusių savo šeimas Lietuvoje ir čia jau "ženginčių į stoną moterystės."

Ir tie žmonės plepa, būk jie labai mylį Lietuvą.

Bet kaip jie gali mylėti Lietuvą, jei nemyli savo žmonų, savo vaikų?

Tegu jie į tai atsako!

Pietų Afrika. — Sausra taip nudžiovino ganyklas ir pievas Pietinėje Afrikoje, kad badu padvėsė 22,700 galvijų.

ORAS.—Lietus, šalta ir vėjas.

KORĖJOS LIAUDININKAI IR KINAI UŽKARIAVO NAUJAS POZICIJAS

Atgriebė svarbų kalną, vadinamą vartais į didmiestį Seoulą; atmetė amerikonus atgal rytiniame fronte

Korėja, spal. 9.—Šiaurinės Korėjos liaudininkai ir jų bendrai kinai užėmė kelias amerikonų aptvirtintas vietoves rytiniame fronte, Mundung upės klonyje. Amerikonai su savo talkininkais kelis kartus kontratakavo, bet buvo atgal atmesti.

Vakariniame fronte Korėjos liaudininkai ir kinai per mirtingiausius mūšius vėl nustūmė nuo "Baltojo Arklio Kalno" amerikonus ir jų talkininkus, Pietinės Korėjos tautininkus. Paskui liaudininkai stipriai apsitvirtino to strateginio kalno viršūnėje.

"Baltojo Arklio Kalnas" yra prie vieškelio, vedančio į didmiestį Seoulą, senąją Korėjos sostinę. Seoulas yra 50 mylių į pietus nuo to kalno.

Korėjos liaudininkai atakuoja amerikonus 11 vietų. Kruviniausios kautynės siautėja dėl Ringer Ridge kalnyno, rytiniame fronte. Dar nežinia, kątrų užimtas tas kalnynas.

Traukinių susikūlime Anglijoj užmušta 85

London.—Susikūlus trims traukiniams vienam į kitą Harrowe, Londono priemiestyje, liko užmušta bent 85 asmenys ir sužeista daugiau kaip 200. Dar ne visi išimti iš griuvėsių; tai gal būsią iki 100 žuvusiųjų.

Kuomet vienas keleivinis traukinys stovėjo stotyje, kitas pavėlavęs greitasis traukinys trenkė jam užpakalin. Tuo tarpu atpleškėjo trečias traukinys ir smogė į du suardytus traukinius.

Tai antra didžiausia gelžkelinė nelaimė Anglijos istorijoj.

Per dviejų traukinių sudužimą į kits kitą 1915 m. pavasarį buvo užmušta 277 žmonės ir sužeista 246.

Iranas duoda naują pasiūlymą Anglijai

London. Irano premjeras Mossadegh davė tokį naują pasiūlymą Anglijai:

Panaujinti derybas apie buvusiąją anglų aliejaus - naftos pramonę Iranę, kurią Iranas perėmė į savo valstybės rankas.

Anglija turės sumokėti Iranui $137,200,000, kuriuos anglai skolingi už ištrauktą iš Irano žemės naftą.

56 milijonus dolerių iš tos sumos Anglija privalo įmokėti pirma, negu atvyks Anglijos pasiuntiniai dėl derybų su Iranu.

Likusius $81,200,000 Anglija turės sumokėti, kai tik užsibaigs derybos.

Derybos galės būti tęsiamos neilgiau kaip tris savaites.

Anglai atmesią pasiūlymą

Anglijos valdininkai vadina tą Irano pasiūlymą "beprotišku" ir rengiasi jį atmesti.

Anglija veržiasi į Amerikos tarybą su Australija ir Naująja Zelandija

London. — Anglija būtinai reikalauja, kad Jungtinės Valstijos priimtų ją į kariniai - politinę Pacifiko kraštų tarybą.

Amerika neseniai sudarė tokią tarybą su Australija ir Naująja Zelandija, bet atsisako įsileisti Angliją, nors Australija ir Naujoji Zelandija yra savivaldiniai anglų imperijos kraštai.

Numatoma, kad Anglijos užsienio reikalų ministras Edenas vyks Amerikon kaip delegatas Jungtinių Tautų seimui; bet svarbiausias Edeno tikslas bus daryti spaudimą Amerikos valdžiai po prezidentinių rinkimų, kad priimtų Angliją į Pacifiko kraštų tarybą.

Viso 120,269 jankiai nukentėję Korėjoje

Washington. — Karinė valdyba paskelbė spal. 8 d., jog Korėjos kare iki šiol jau 120,269 amerikonai nukentėjo tokias nelaimes:

Užmušta 18,893, sužeista 88,634 ir be žinios dingo 12,742.

Per savaitę nuo pirmesnio oficialio pranešimo tokios amerikonų nelaimės padaugėjo 890.

Vakarų Europa planuoja atominį centrą

Amsterdam, Holandija.— Susirinkę mokslininkai iš dešimties vakarinės Europos kraštų planuoja įkurti centrą atominiams savo tyrinėjimams. Ketina statyt galingą mašiną atomam skaldyti, vadinamąjį "super-synchrotoną." Tikisi iš Amerikos gauti reikalingų tam naujų žinių.

To plano pirmininkas, norvegas profesorius Odd Dahl, sako, bus bandoma išvystyt atomų jėgą fabrikams varyti ir kitiems civiliniams reikalams.

Washington. — Apie 40 procentų šaukiamų kariuomenėn naujokų atmetama dėl nesveikatos.

Milžiniškai pakilo gamyba Sovietiniame Sibire

Maskva. — Sovietų Sibiras dabar pagamina trečdalį visų fabrikinių šalies dirbinių, — sakė Maksimas Saburovas, valstybinio planavimo komisijos pirmininkas, kalbėdamas Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos suvažiavime. — Sibiro kasyklos ir metalo fabrikai duoda daugiau kaip pusę visų anglies, geležies ir plieno kiekių, pagaminamų Sovietų Sąjungoje.

Toks pramonės išsivystymas Sibire ypač svarbus kariniam apsigynimui. Sunkiau užpuolikams būtų pasiekti tolimąsias Sibiro vietas; be to, jis ir daug reičiau apgyventas negu europinė Sovietų Sąjungos dalis.

Saburovas kartu pranešė, kaip plečiama fabrikinė pramonė ir geležinkeliai Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose.

Jisai sumato, kad Sovietų pramonės gamyba iki einamojo penkmečio plano pabaigos pakils 170 procentų aukščiau, negu buvo 1950 metais, ir 223 procentais viršys pirmkarinę gamybą. Tuo tarpu gyvenimas darbo žmonėms pagerės dar 35 procentais, skaitant uždarbio pakėlimus ir kasdienių reikmenų nupiginimus.

Francijos valdžia daro naujus ablavus prieš komunistus

Paryžius.— Francijos policija urmu užklupo komunistinių laikraščių L'Humanite ir Ce Soir leidyklas ir 18 kitų įstaigų Paryžiuje ir 8 kituose miestuose; užgrobė dokumentus, suėmė apie 20 komunistų ir jų draugų.

Valdžia stengiasi sudaryti naują bylą, kad komunistai esą "pavojingi Francijai kaip svetimos valstybės agentai."

Jau pereitą pavasarį valdžia buvo padarius plačius ablavus prieš komunistus ir teisman patraukus kelis tuzinus jų. Bet teismas tada surado, jog valdžia neturi jokių parodymų, kad jie būtų pavojingi Francijai; todėl atmetė valdžios skundą ir paliuosavo visus areštuotus komunistus.

Amerikos lėktuvai vėl bombardavę Mandžūriją

Peking. — Kinijos radijas protestavo, kad didieji Amerikos bombonešiai vėl skraidė per Mandžūriją, paleido 32 bombas į du kinų kaimus ir sužeidė vieną moterį.

Eisenhoweris smerkia Trumaną už pradėtas Korėjoj paliaubas

San Francisco. — Generolas Eisenhoweris, čia kalbėdamas, smerkė Trumano valdžią, kam ji pradėjo derybas su Šiaurinės Korėjos liaudininkais dėl paliaubų.

Eisenhoweris pasakojo, kad pirm derybų amerikonai "ėmę viršų," bet prasidėjus deryboms, jie atlėžo; taip ir buvus duota proga Šiaurinės Korėjos komunistams sustiprinti savo jėgas. Tuo būdu jie dabar ir užkūrė ofensyvą prieš amerikonus.

(Trumanas sakė, jog pats Eisenhoweris nežino, ko norįs. Andai Eisenhoweris užgyrė Amerikos karą Korėjoje. Dabar smerkia Trumaną už tą karą. Pirmiau Eisenhoweris piršo vartoti visas galimas jėgas, kad būtų greičiau sutriuškinti Šiaurinės Korėjos liaudininkai. Dabar jis ragina grąžinti amerikonus namo ir pavesti patiems Pietinės Korėjos tautininkams kariauti prieš Šiaurinės Korėjos liaudininkus; esą, "tegul vieni azijatai žudo kitus azijatus.")

Įvairios Žinios

Maskva. — Sovietų Komunistų Partijos suvažiavime dalyvauja ir broliški delegatai iš 44 svetimų šalių. Yra ir amerikinių delegatų.

Toks skaitlingas svetimšalių komunistų dalyvavimas turi plačią pasaulinę reikšmę, kaip teigia amerikiniai korespondentai.

Prez. Trumanas, kalbėdamas farmeriams vidurvakarinėse valstijose, perspėjo, kad jie susilauktų tokios baisios krizės kaip Hooverio laikais, jeigu Eisenhoweris būtų išrinktas prezidentu.

Adlai Stevensonas, demokratų kandidatas į prezidentus, savo prakalbose priminė, kaip andai Eisenhoweris piršo "gyvenimo užtikrinimą kalėjime" tiems amerikiečiams, kurie nori socialės apdraudos senatvei, nedarbui ir sveikatai.

Chicago. — Suimtas Robert James prisipažino pasmaugęs trečią savo pačią.

Ties Sovietų salomis žuvęs Amerikos bombonešis

Tokio, Japonija. — Kai Amerikos bombonešis B-29 skridō su atuoniais lakūnais pro Sovietų valdomas Kurilų salas, ore pasirodė ir kitas nepažįstamas lėktuvas. Tuomet bombonešis, rūkdamas juodais dūmais, ir nukrito jūron, kaip rašo japonų laikraščiai.

TAIKOS KONFERENCIJA SVARSTO PLANUS DĖL PASAULINĖS SANTAIKOS

Siūloma demokratinė taika su Japonija, Korėjos karo baigimas, 5 Didžiųjų sueiga, prekybos laisvė ir kt.

Peking, Kinija. — Azijos ir Pacifiko tautų konferencija dėl taikos svarsto penkių dėsnių programą, kurią pasiūlė Kuo Modžo, liaudiškosios Kinijos premjero pavaduotojas ir vyriausias jos delegatas konferencijoj.

Jo siūlomoji programa tokia:

1—Daryti taikos sutartį su Japonija pagal nustatymus, kuriuos Potsdamo konferencijoj padarė Jungtinės Valstijos, Sovietų Sąjunga, Anglija ir Francija: —Atšaukt iš Japonijos visą svetimųjų kariuomenę; uždraust militarizmo atkūrimą Japonijoj ir įvest pilnatines demokratijos teises japonams. Įvykdžius tokias sąlygas, būtų leista Japonijai laikyti tiek ginkluotų jėgų, kiek reikia jai pačiai apsiginti.

2—Besąlyginiai sugrąžint visus Korėjos karo belaisvius iš abiejų pusių, pagal Genevos tarptautinės konferencijos nutarimą; ištraukti visą svetimųjų kariuomenę iš Korėjos, taip pat ištraukti ir kinus - savanorius; pripažinti visišką nepriklausomybę Korėjos žmonėms, taip kad jie patys galėtų spręsti savo reikalus.

Taikiomis derybomis užbaigti karus Malajoje ir Indo-Kinijoje.

3—Surengti penkių didžiųjų valstybių konferenciją — Jungt. Valstijų, Sov. Sąjungos, Kinijos Liaudies Respublikos, Anglijos ir Francijos. Šios valstybės privalo derybomis išspręsti savo ginčus; sumažinti apsiginklavimus, uždrausti atomų bombas ir visus kitus masinio naikinimo įrankius; taipgi pasirašyti Genevos sutartį, uždraudžiančią karinių bakterijų vartojimą.

4—Laikytis ramaus sugyvenimo tarp kapitalistinių kraštų, iš vienos pusės, ir Sovietų Sąjungos, Liaudies Kinijos ir kitų liaudiškų demokratijų, iš antros pusės. Panaikinti prekybos blokadas vienų šalių prieš kitas, įvesti pilną tarptautinės prekybos laisvę. Suteikti tautinę nepriklausomybę visoms tautoms, kad jų žmonės galėtų laisvai pasirinkti tokį gyvenimo kelią, kokio jie nori — pašalint visą svetimųjų kariuomenę bei karines stovyklas iš tų tautų žemių.

Kova už taikos išlaikymą yra neatmezgamai susijusi su kova už tautų laisvę ir nepriklausomybę.

5—Sulaikyti kurstančius karan riksmus; nekurstyti vienų tautų neapykantos prieš kitas tautas ir sustabdyti baltųjų diskriminaciją (skriaudingą panieką) prieš kitaspalves tautas.

Tokius reikalus aptaria konferencijoje daugiau kaip 400 delegatų iš 37 įvairių Azijos ir pasaulio šalių.

Amerika atmeta Sovietų notą prieš Geo. Kennaną, jos ambasadorių Maskvai

Washington. — Jungtinės Valstijos mandagiai atmetė Sovietų vyriausybės notą, reikalaujančią atšaukt Geo. Kennaną, Amerikos ambasadorių Maskvai. Bet atmetimas yra tiktai "iš principo," nes Jungtinės Valstijos vis tiek turės atsiimti Kennaną, kaip nepageidaujamą Sovietam ambasadorių.

Sovietų valdžia pereitą savaitę reikalavo atšaukt Kennaną už tai, kad jis "apmelavo ir apšmeižė" Sovietų Sąjungą. Nuvykęs į Berlyną, Kennanas sakė korespondentams, jog Amerikos atstovai Maskvoje "taip suvaržyti, kaip nacių Vokietijoje." Be to, jis pasakojo, kad Sovietų Sąjunga kursto savo žmonių neapykantą prieš Ameriką. Sovietų vyriausybė tatai užginčijo.

Francija vėl prašo pinigų iš Amerikos

Paryžius. — Francijos premjeras Pinay prašo dar šimtų milijonų dolerių iš Jungtinių Valstijų, nes vėl pavojingai nusmuko Francijos iždas. Gręsia finansinė krizė, kuri parblokštų Pinay'o valdžią. O dėl to galėtų sustiprėti komunistinis judėjimas, kaip kad Francijos politikieriai baugina Ameriką.

Žuvo 20 lakūnų su dviem karo lėktuvais

Škotija. — Nukrito jūron didelis karinis Anglijos lėktuvas; žuvo ir visi 14 buvusių jame karių.

Washington. — Sutiško jūron ties Newfoundlandu karinis Jungtinių Valstijų lėktuvas, pražudant visus 6 lakūnus.

Nesakoma, ar tai sovietinis lėktuvas pasitikęs Amerikos bombonešį ir ar šaudęs į jį.

Teigiama, kad bombonešis lėkęs už 7 mylių nuo Kurilų salų.

Washington.— Demokratai vadina republikonus "kerosino lempos" partija.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co.	$8.00 per year	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co.	$4.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

ANGLIAKASIŲ SUVAŽIAVIMAS

ŠIUOS ŽODŽIUS RAŠANT, Cincinnati mieste vyksta United Miners of America suvažiavimas. Tai 41-masis eilinis angliakasių unijos suvažiavimas.

Suvažiavimas vyksta mieste, kur gyvena senatorius Taftas, aršus priešas darbininkų judėjimo ir vienas autorių Taft-Hartley įstatymo, didžiai žalingo darbininkų judėjimui.

Pirmoje savo kalboje unijos prezidentas John L. Lewis griežtai pasmerkė Taftą ir jo "už kalnieriaus vedžiojamą" republikonų kandidatą prezidento vietai Eisenhowerį.

Ar angliakasių suvažiavimas oficialiai užgirs demokratų partijos kandidatą Stevensoną, šiuos žodžius rašant, dar nėra žinoma.

Įdomu tai, kad unijos vadovybės raporte, išleistame knygoje, smerkiami ragangaudžiai, smerkiamas McCarrano įstatymas, netiesiogiai smerkiami ir tie žmonių persekiojimai, kalinimai, kuriuos Trumano valdžia atlieka.

Šis suvažiavimas, be abejojimo, dar kartą reikalaus Kongresą atšaukti Tafto-Hartley įstatymą. Ar suvažiavimas reikalaus atšaukti Smitho ir McCarrano įstatymus, liekasi palaukti ir pamatyti.

Kitas svarbus dalykas, kuris šiame angliakasių suvažiavime bus svarstytas, tai organizuotų darbininkų apvienijimo klausimas. Kaip jau žinoma, Lewis siūlė Amerikos Darbo Federacijai ir CIO vienytis. Jis sakė, jog tai galima padaryti dar prieš rinkimus; apsivienijęs, darbininkai būtų kur kas galingesni rinkiminėje kampanijoje, galėtų į Kongresą pasiųsti daugiau pažangesnių, darbininkų judėjimui pritariančių žmonių.

Suvažiavimas turėtų tarti žodį ir dėl karo baigimo Korėjoje.

NELEMTA PERTRAUKA!

PASITARIMAI DĖL PALIAUBŲ Korėjoje tapo "pertraukti neribotam laikui," skelbia New York Times korespondentas iš Tokio.

Kodėl jie pertraukti neribotam laikui?

Girdi, tai padaryta einant Jungtinių Tautų įsakymu.

Leitenantas generolas William K. Harrison, Jr., pasakė: pasitarimai nebus pradėti tol, kol "komunistai priims sąjungininkų siūlymą dėl karo belaisvių." Tačiau tas pats Harrison pabrėžė, jog, girdi, pasitarimai yra tik pertraukti, o ne visiškai nutraukti.

Kaip neimsime, tai blogas dalykas! Karas tebesitęsia, žmonių kraujas liejamas, miestai, kaimai taškomi bombomis. Kam visa tai? Kodėl nebaigti karo tuojau?

Dar ir dar sakome, jog Progresyvių Partijos kandidato prezidento vietai Vincent Hallinano siūlymas yra sveikiausias. Jis sako: baigkime mūšius Korėjoje tuojau, gi dėl karo belaisvių ir kitų dalykų tarsimės tuomet, kai mūšiai bus sulaikyti.

PONAI LENKAI, KĄ JŪS DAROTE?

PRAĖJUSĮ SEKMADIENĮ lenkai amerikiečiai minėjo Pulaskio dieną. Kaip per praėjusius kelerius metus, taip ir šiemet niūjorkiškiai reakciniai lenkai suruošė miesto gatvėse eiseną, kėlė obalsius, bjauriojančius Tarybų Sąjungą ir demokratinę Lenkiją.

Idomiausias toks dalykas: lenkai ponai pasikvietė vyriausiu svečiu republikonų kandidatą vice-prezidento vietai, Nixoną!

Na, ir ką gi Nixonas pasakė?

Tarp kitko jis pasakė, jog Lenkija "būsianti išlaisvinta." "Išlaisvinta" ji būsianti einant eisenhowerine ir trumanine politika, kuri yra: grąžinti Vokietijai Pamarį, grąžinti Sileziją.

Vadinasi, Nixonas siūlo Lenkijos sudraskymą ir lenkai ponai, užsimovę aukštas skrybėles ant galvų, jam karštai plojo, Nixoną sveikino!

Klysta ponai lenkai, jei jie mano, kad su tokia savo taktika jie laimės lenkų tautos pritarimą.

Kiekvienas ištikimas lenkų tautos sūnus ir dukra gerai žino, jeigu būtų atmestos Jaltos konferencijos sutartys, jeigu būtų pravesta gyvenimam tokio Nixono siūlymai, Lenkijai būtų užduotas baisus smūgis.

Bet lenkų tauta nemano, kad tai kada nors bus. Naujosios Lenkijos liaudis nepaprastai ryžtingai dirba tam, kad savo kraštą sustiprinti, kad ji galėtų apginti savo sienas, savo žemes, savo nepriklausomybę.

Tušti lenkiškų ponų šūkalojimai tik šūkalojimais ir pasiliks.

Kariauja daugiau pietinių korėjiečių negu amerikonų

Washington.— Amerikos apsigynimo sekretorius Robertas Lovettas sakė, kad daug daugiau Pietinės Korėjos tautininkų, negu amerikonų, kariauja prieš Šiaurinės Korėjos liaudininkus. Pietinių Korėjos tautininkų taip pat daugiau kaip dvigubai žuvę, negu amerikonų.

Taip Lovettas atsiliepė į Eisenhowerio tvirtinimą, kad amerikonai neša pačią sunkiausią Korėjos karo naštą.

Pietų Afrikos valdžia suėmė jau 5,264 žmones už reikalavimą spalvuotiems lygybės su baltaisiais.

Kas Ką Rašo ir Sako

$1,000 BAŽNYČIOS LANGUI!

Tūlas A. Vilkaitis rašo Vienybėje korespondenciją iš Clevelando. Ten, sako jis, gyvuoja Lietuvių tremtinių (atsieit, dipukų) draugija, kurios tikslas esąs remti lietuvišką kultūrą. Tačiau, rašo Vilkaitis:

Paskutiniais metais Clevelandui išsiplėtus, šio miesto katalikų vyskupija plačiai vykdo naujų bažnyčių statybą. Jau dabar beveik baigta nauja šios vyskupijos nuosavybė Our Lady of Perpetual Help bažnyčia.

Savo laiku šiandien lietuvių gyvenimą valdančios ideologijos žmonės "įpareigojo" Clevelando Lietuvių Tremtinių Draugiją minimai bažnyčiai įtaisyti už tūkstantį dolerių langą. Tai buvo neišvengiama būtinybė "šių dienų gyvybiniams lietuvių interesams".

Šitam "svarbiausiam lietuvių reikalui" įgyvendinti visą laiką ir kreipė TD valdyba visas jėgas.

Trūko—plyšo, o tūkstantis dolerių sukelta, čia, kaip "gyvybiniam reikalui" išeikvoti net ir narių mokesčiai.

Tai stambiausias clevelandiškių tremtinių gyvenimą tvarkančių vadovų "pasidarbavimas", toli pralenkęs visų kitų kolonijų tremtinius.

Prieš kurį laiką, kai buvo pradėtas organizuoti Lituanistikos Institutas, viename TD susirinkime iškeltas reikalas šiai lietuvių tautos įstaigai skirti šimtą dolerių. Šiai minčiai susirinkime nebuvo jokio priešiško nusistatymo.

Tačiau, deja, TD valdyba neparodė nė mažiausio sukrutėjimo paremti Lituanistikos Institutą, jam nepaskirta nė dolerio...

Matyt, tą "tremtinių draugiją" valdo klerikalai, na, tai jie ir pasidarbavo. Atiduoti tūkstantį dolerių itaisymui vieno bažnyčiai lango, aišku, didelė pinigų suma. Kaip ją dipukai sukėlė, mes nežinome, bet žinome, kad ji buvo išleista langui įtaisyti!

Vilkaitis primena, jog po to, kai tas tūkstantis dolerių tapo "išvestas," tai "tremtiniai nerodo gyvesnio noro sumokėti nario mokesčius..."

REIKALAUJA GRĄŽINTI PINIGUS

Amerikos Lietuvių Kongreso, gyvavusio prieš virš desėtką metų, buvęs pirmininkas (R. Šniukas), palietęs kai kuriuos Mikužiūtės, buvusios ALK sekretorės, veiksmus, rašo:

Prie šios progos norėčiau priminti tarybininkų apskričio pirmininkei p. Mikužiutei, kodėl ji užmiršo prabilti apie tuos užšaldytus Amerikos Lietuvių Kongreso pinigus ($303,-56), kurie jos globoje laikomi jau bus 13-ka metų? Nejaugi tamsta manai tos organizacijos ir draugijos ir tūkstančiai lietuvių, kurie darbavosi tam reikalui jau yra tą visą užmiršę.

Kol jūs neatsiteisite su tais likusiais ALK finansais, tai jūsų tie pašnekesiai daugeliui lietuvių atrodys veidmainiškais.

Tai rimtas klausimas. Tuos pinigus sudėjo progresyvė lietuvių visuomenė, tad jie ir turėtų būti jai grąžinti.

Vaizdas Korėjoje po mūšio ant Kelly Hill. Sunkiai sužeistas guli portorikietis karys, o jo draugai leidžia jam kraujo plazmos.

BOURASSA

Rašo GUI CARON

Henri Bourassa gimė Montreale, 1868 metais. Jis buvo anūkas Louis-Joseph Papineau. Jo mirtis rugpiūčio 31 dieną, 1952 m., sulaukus 84 metų amžiaus, primena jo darbus — gerai atmenamus visų Kanados francūzų.

Bourassa buvo išrinktas į Atstovų Rūmus kaip liberalas per minėtinus 1896 metų rinkimus, kurie pastatė Laurier prie galios akivaizdoje karčios opozicijos iš Kvebeko katalikų hierarkijos pusės. Už trijų metų po to, gruodžio mėnesį, 1899 m., jis rezignavo iš seimo, protestuodamas prieš Laurier valdžios nutarimą pasiųsti Kanados ekspedicinę jėgą dalyvavimui britų imperialistiniame užkariavime Pietų Afrikos. Griežtai priešindamasis valdžios tarimui, Bourassa smerkė britų "užkariavimo ir plėšimo karus" ir jos "baisią ambiciją nudažyti viso pasaulio žemlapį 'raudonai'."

Jis rodė, kaip dalyvavimas Boer kare sudarys precedentą Kanados automatiniam įvėlimui į visus britų karus ir pranašavo, kad ateis diena, kada Kanados jėgos bus siunčiamos kariauti Kinijoj!

Labelle konstituencijos balsuotojai išreiškė savo protestą prieš Boer karą, sugrąžindami jį į Atstovų Rūmus per aklamaciją.

1910 metais Laurier valdžia įnešė savo "Naval Bill" su regimu tikslu įsteigti Kanados laivyną, bet aktualiai prirengti Kanados dalyvavimą artėjančiame imperialistiniame kare.

Bourassa kovojo prieš Naval Bill visu griežtumu. Jis buvo atsakomingas už pralaimėjimą Laurier kandidato 1910 m. darinkimuose Drumond-Arthabaskoj. Jam pavyko užsitikrinti, pamatu opozicijos Navy Bill, išrinkimą 27 savo tautinių pasekėjų 1911 metų rinkimuose. Masinis protesto judėjimas, uždegtas Bourassos ir Armand Lavergne, pastojo kelią Navy Bill priėmimui.

1912 metais Bourassa apleido provincialę politiką tikslu pašvęsti visą laiką dienraščiui Le Devoir, kurį jis įkūrė 1910 metais.

Iki 1917 metų, per Le Devoir puslapius ir lapelius, Bourassa buvo vyriausias spoksmanas masinės liaudies opozicijos prieš dalyvavimą kare ir prieš konskripciją.

Už nepriklausomybę

Bourassa iškėlė idėją nepriklausomos Kanados su užsienio politika pagal Kanados interesus tiktai. Jis reikalavo užbaigti prekybinę Kanados priklausomybę nuo Britanijos ir ragino prekiauti su visu pasauliu. Jis kalbėjo griežtai prieš tuos, kurie priešinosi priklausomybei britams vien dėl to, kad plėsti idėją prisijungimo prie Jungtinių Valstijų.

Le Devoir'e jis rašė, kad Jungtinių Valstijų finansiniai interesai nori išnaudoti Kanadą. Jis perspėjo savo kompatriotus, kad prijungimas prie Jungtinių Valstijų sudaro pavojų Kanados francūzų išsilaikymui kaip tauta.

Bourassos tvirtas nusistatymas prieš Kanados valdančiųjų ratelių vergiškumą linkui Britanijos darė jį spoksmenu ne tik smulkiosios buržuazijos, kurią jis atstovavo, bet ir visos Kanados francūzų tautos, nuo 1896 iki 1917 metų.

Didžiajame susirinkime prieš konskripciją prie Monument National teatro Montreale, 1917 metais, ant platformos, šalia Bourassos ir Armando Lavergne, buvo Beckie ir Mike Buhay. Atstovaudami skirtingas klases ir visai skirtingas socialės pažiūras, kovingi socialistai ir nacionalistai stovėjo kartu Kanados nepriklausomybės ir jos opozicijos imperialistiniam karui klausimais. Nors neilgai, šis bendras frontas buvo branduolys masinio bendro fronto už Kanados nepriklausomybę ir taiką, kuris šiandien iškyla darbo klasės vadovybėj.

Po gruodžio 17 d., 1917 metų, "konskripcinių" rinkimų, iškilo klausimas apie Francūzų Kanados teisę nuspręsti savo ateitį. Francūzų Kanados žmonės išrinko 62 liberalus iš 65 sulyg Laurier pažado stovėti prieš konskripciją.

Kitose šalies dalyse, liaudies antikarinės jėgos negalėjo sulaikyti karo bangos ir Bordeno valdžia buvo vėl išrinkta.

Svarbi tradicija

Tai šiuo laiku, kada didžioji Spalio Revoliucija atnešė taiką ir teisę caristinės Rusijos tautoms apsispręsti, Bourassa išsižadėjo masinės kovos.

Bourassos smulkiosios buržuazijos baimė masių, sykiu su katalikų hierarkijos spaudimu, privertė jį atsižadėti kovos ir Kanados francūzų vadovybės.

Nuo to laiko iki 1932 metų, kada jis apleido Le Devoir, ir iki antrojo pasaulinio karo, kada jis vėl pasirodė su paskaitomis, Bourassa tolinosi vis toliau nuo tikrų kompatriotų jausmų ir interesų.

Nežiūrint to, 1896 - 1917 metų Bourassa yra garbingos ir gyvos tradicijos mūsų žmonių. Tarp masių Kanados francūzų, darbininkų, farmerių ir vidurinės klasės žmonių, karštas pasmerkimas "imperialistų," kurie pardavė Kanadą svetimam imperializmui, ir nuoširdus šaukimas už sepriklausomą Kanadą, tvirtą ir laisvą, niekad nebus užmirštas.

(Iš Liaudies Balso)

Mažasis Lietuvos Geležinkelis

Rašo S. LEGIS

Gera vasarą pušyne Vilniaus pakraštyje. Ypatingai čionai traukia vaikus—čia praeina Mažasis Lietuvos geležinkelis. Jame yra trys stotys: "Pionierių," "Sporto" bei "Komjaunimo." Ir viena yra gražesnė už kitą.

Visose stotyse pilna linksmų, triukšmaujančių vaikų. Laukdami traukinio, jaunieji keleiviai vaikštinėja po peronus, pratinasi sporto aikštelėse, esančiose greta kiekvienos stoties, skaito laikraščius ir žurnalus skaitykloje, lošia šachmatais, šaškėmis. Čia viskas pritaikyta tam, kad maloniai galima būtų leisti laiką.

Ateiname į "Pionierių" stotį. Tai—išvykimo stotis. Čia formuojami traukiniai. Kasininkė—maža, apie trylikos metų amžiaus mergaitė, mokinė Ona Budrytė.

Šiamę geležinkelyje vaikai yra visiški šeimininkai. Tai — jų geležinkelis. Kiekvienas iš jų, trejus metus mokęsis žiemą geležinkelininkų ratelyje prie mokyklos ir vasarą — vaikų geležinkelyje, tampa "universalų - geležinkelininku." Jie —ir palydovai, ir kelio prižiūrėtojai, ir ešmininkai, ir vyriausieji konduktoriai, traukinio brigadų vadovai ir stoties budėtojai, mašinistai, kūrikai ir kasininkai. Trečiaisiais metais jie jau moka visas geležinkelio profesijas.

Visos profesijos yra garbingos, bet jaunieji geležinkelininkai garbingiausia profesija visgi laiko garvežio mašinisto profesiją. Man teko matyti, su kokiu pasididžiavimu 15 - metis Edvardas Šurkus, Vilniaus 8-sios mokyklos mokinys, nušoko nuo garvežio. Vaikai tučtuojau jį apspito.

—Iš viso antri metai mokosi, o jau geras mašinistas, — su pavydu pasakė išdykęs Anatolius Krameris, —o man, nors aš irgi antri metai mokausi, neleidžiama būti mašinistu.

—Ogi tau iš viso 12 metų, —sako jam Šurkus.

—O penkis sykius aš jau esu buvęs mašinisto padėjėju.

Bet geležinkelio taryba — vyriausias vadovaujantis organas, kuris taip pat susideda tik iš vaikų — dar neleidžia Anatoliui būti mašinistu.

Seni prityrę geležinkelininkai—pedagogai, instruktoriai — akylai seka jaunųjų geležinkelininkų veiklą, bet kišasi į jų reikalus tik tada, kai tai yra reikalinga klaidoms pataisyti, ar kai reikia duoti patarimą teisingam sprendimui priimti. Vaikams atrodo, jog jie vieni yra atsakingi už savo geležinkelio darbo darnumą, o tai stiprina jų drausmę ir moko juos klausyti vyresniųjų.

—Kai būsi vyresnis, aš tavęs klausysiu be jokių prieštaravimų. Šios taisyklės prisilaiko kiekvienas jaunas geležinkelininkas. O vyresniais iš eilės būna visi...

Ant stoties perono, apsirengęs geležinkelininko kiteliu ir užsidėjęs uniforminę kepurę, stovi dvylikametis Druskys. Jis yra perono budėtojas ir atsakinėja į keleivių klausimus.

—Traukinys Nr. 44 ateis 14 valandą. Sekantis traukinys išeis 14 val. 30 min.

—Kodėl taip ilgai stovės traukinys?

—Keičiasi traukinio brigada. Kiekviena brigada keičiasi kas dvi valandos.

Iš tolo girdėti smarkėjantis besiartinančio traukinio bildesys. Pasigirsta tęsiamas garvežio kauklys. Skardus vaikiškas diktoriaus balsas skelbia: "Piliečiai keleiviai! Atvyksta traukinys Nr. 44."

Į peroną išeina liekna mergytė su raudona kepuraite — stoties budėtoja. Jos veidas šviti džiaugsmu. Rankoje ji laiko geltoną signalą. Ji atsistoja perono viduryje ir laukia prisiartinant traukino. Štai jis jau matyti. Nedidelis garvežys skendis žalumynuose, ir keletas melsvų vagonų artėja prie perono. Jaunieji keleiviai juokiasi, dainuoja, mojuoja nosinaitėmis. Viskas čia nuostabu ir neįprasta: ir garvežys, ir vagonai, ir geležinkelininkai, ir keleiviai. Tai — vaikystės ir džiaugsmo traukinys, linksmybės traukinys. Jis sustoja. Iš vagonų išeina linksmi vaikai ir išsibėgioja po mišką...

Persirengusi geležinkelininkų kiteliais ir užsidėjusi uniformines kepures, naujoji traukinio brigada užima savo vietas. Brigados priešakyje — penkiolikametis Česlovas Kavaliauskas, Vilniaus 4-sios vidurinės mokyklos mokslo žymūnas. Palydovai kviečia keleivius įeiti į traukinį. Vagonuose nenutyla linksmos kalbos. Vaikai apžiūri erdviuosius vagonus, papuoštus paveikslais ir gėlėmis, pasakoja vieni kitiems savo įspūdžius. Jaunieji keleiviai dažnai, išsikišę pro langus, žiūri, kada pasirodys mergytė su raudona kepuraite ir traukinys pajudės. Labiau prityrę iš jų žiūri į semaforą, laukdami žalio signalo. Ir štai pasigirsta vaikų šauksmai: semaforas atidarytas, tuoj važiuosim!

Mašinistui įteikiamas kelionlapis. Išeina mergytė su raudona kepuraite. Ji mitriai apžvelgia traukinį ir duoda signalą išvykti. Melsvasis traukinys išvyksta į sekantį reisą.

Indianapolis, Ind. — Alice W. Fergusonienė pyksta pati ant savęs, kad savo 107 metų amžiaus sukaktyje iškrito iš lovos.

ĮVAIRUMŲ PUSLAPIS

SKIRTINGI TESTAMENTŲ ĮSTATAI ĮVAIRIOSE VALSTIJOSE

Įvairios valstijos turi šiek tiek skirtingus įstatymus apie testamentų darymą ir paveldėjimus.

Čia priminsime testamentų įstatymus valstijose, kur daugiausiai lietuvių gyvena.

ILLINOIS

Visi asmenys, užbaigę 18 metų amžiaus, Illinojaus valstijoje gali daryti testamentą dėl savo turto palikimo giminėms, įstaigoms bei organizacijoms. Testamento darytojas turi pats pasirašyti vardą - pavardę, o jeigu nemoka ar negali rašyti, tai jam prašant kas kitas gali pasirašyti už jį ir jam pačiam matant. Kaip jo paties pasirašymą, taip ir kito pasirašymą už jį turi paliudyti du ar daugiau liudytojų savais parašais. Nė vienas liudytojas negali gauti sau jokio palikimo iš to testamento.

Šiaip Illinojaus valstijoje teisėtas testamentas yra toks, kaip kad pereitoje Įvairumų laidoje išspausdintas angliškai ir lietuviškai, tiktai dar su šiuo priedu:

"Mes (liudytojai) čia taipgi dar liudijame, kad testamento darytojas yra sveiko proto ir blaivios atminties žmogus, kaip kad mes tikrai įsitikinę."

Patartina, kad toks paragrafas apie sveiką protą ir atminti būtų įdėtas ir į daromus kitose valstijose testamentus.

NEW YORK

New Yorko valstijoj gali daryti testamentą bile asmuo virš 21 metų amžiaus, užrašant savo asmeninį bei nekilnojamąjį (real) turtą pagal sekančias taisykles:

Po testamentu turi pasirašyti jo darytojas, ten pat esant ir matant bent dviem liudytojam.

Turi būti pažymėta, jog tai yra paskutinis testamentas (last Will and Testament).

Pačioje pabaigoje turi pasirašyti vardus-pavardes bent du liudytojai, raštu pareikšdami, jog pasirašo pagal testamento darytojo prašymą.

Jeigu žmogus turi pačią arba jinai turi vyrą, ar vienas bei kitas turi vaiką, tėvą ar motiną ar kokį tiesioginį ainį, tokiuose atsitikimuose New Yorko valstijoj testamentas gali palikti tiktai iki pusės turto bile kuriai mokslinei, kultūrinei, apšvietinei ar religinei įstaigai, skaitant palikimo vertę po to, kai bus atmokėtos skolos. Nepripažįstama daugiau kaip pusė turto tokioms įstaigoms, jei esama minimų giminių.

Jeigu bent vienam iš liudytojų užrašoma dalis palikimo ir nėra reikalingo skaičiaus kitų liudytojų, tai testamentas paprastai laikomas beverčiu. Tačiaus, jeigu vienam liudytojui yra skiriama dalis, bet pasirašo dar bent du kiti liudytojai, kuriems nieko nepaliekama, tai testamentas būna teisėtas.

MICHIGAN

Michigano valstijoj gali daryti testamentą kiekvienas asmuo, sulaukęs 21 metų amžiaus bei senesnis. Testamentą turi pasirašyti jo darytojas ar vieton jo kas kitas pagal jo prašymą. Vienokį bei kitokį pasirašymą turi du liudytojai matyti, čia pat esant ir testamento darytojui, ir savo parašais tatai patvirtinti.

Pasirašęs liudytojas negali gauti jokio palikimo, apart šitokių atsitikimų: jeigu ir be jo yra du teisėti liudytojai arba jeigu vienam iš pasirašiusių priklauso palikimo dalis, kaipo legaliam paveldėjui; tačiaus, vis tiek turi būti dar 2 kiti liudytojai, kuriems testamentas visai nieko neskiria.

NEW JERSEY

Šioje valstijoje gali testamentą daryti kiekvienas sveiko proto asmuo virš 21 metų amžiaus. Ištekėjusios moterys, turėdamos virš 21 metų amžiaus, turi tokią pat teisę užrašyti testamente savo palikimą, kaip ir pavienės moterys bei merginos. Bet tekėjusi moteris negali užginti vyrui turto dalies, kuri jam priklauso pagal valstijos įstatymus.

Testamento darytojas turi pasirašyti savo vardą - pavardę arba savo ženklą - kryžiuką padėti, tatai matant bent dviem (geriau trim) liudytojam, kurie taipgi turi pasirašyti pačioje pabaigoje.

(Nemokantieji ar negalintieji rašyti taip pat ir kitose valstijose gali įbrėžti savo ženklą - kryžiuką, o tatai turi liudytojai patvirtinti, kaip ir kituose panašiuose minimuose atsitikimuose įvairiose valstijose.

MASSACHUSETTS

Massachusetts valstijoje testamentą gali daryti bile asmuo virš 21 metų amžiaus. Testamentą turi pasirašyti akyse trijų ar daugiau tinkamų liudytojų. Liudytojai taipgi turi pasirašyti pagal testamento darytojo prašymą ir jo akyvaizdoje.

Jeigu testamentas skiria bent kokį palikimą vienam ar kitam iš trijų liudytojų, tai testamentas laikomas beverčiu, jeigu nepasirašo dar bent trys kiti liudytojai, kuriem netektų jokios naudos iš testamento.

PENNSYLVANIA

Bile asmuo virš 21 metų amžiaus gali daryti testamentą, užrašydamas savo palikimą asmenims bei labdaringai įstaigai, tiktai su tokia išimčia, kad pačiai ar vyrui turi būti skiriama tokia turto dalis, kokią įstatymai nustato Pennsylvanijoj, kaip ir daugumoj kitų valstijų.

Liudytojai (geriausia 3), pasirašydami testamentą, turi pažymėti, kad jo darytojas yra sveiko proto asmuo.

OHIO

Ohio valstijos testamentiniai įstatymai yra visai panašūs, kaip Pennsylvanijoj, bet dar turi būti pažymėta, jog testamentas yra daromas laisva valia, o ne per prievartą.

CONNECTICUT

Šioje valstijoje gali testamentą daryti kiekvienas sveikaprotis asmuo, sulaukęs 18 metų amžiaus ar daugiau. Reikia, kad pasirašytų testamento darytojas ir bent trys liudytojai, visiems kartu esant ir vieniem kitų pasirašymus matant.

Jeigu dalis turto skiriama bent vienam iš liudytojų, tai apart jo, turi pasirašyti dar trys liudytojai, kuriems nebūtų jokios naudos iš palikimo.

WISCONSIN

Wisconsino valstijoj gali testamentą daryti bile asmuo virš 21 metų amžiaus, o ištekėjusi moteris, būdama tik virš 18 metų amžiaus, taipgi turi testamento darymo teisę.

Šios valstijos įstatymas visai neapriboja, kiek turto galima palikti labdaringai įstaigai ar įstaigoms.

CALIFORNIA

Californijos valstijoj testamentą daryti gali visi sveikapročiai asmenys virš 18 metų amžiaus. Vedęs vyras ar moteris turi teisę, kam tik nori, palikti pusę nuosavybės, kuri laikoma sykiu vyro ir moteries vardais.

Jeigu testamentas ištisai rašytas paties jo darytojo ranką ir pasirašyta jo vardas - pavardė, taipgi pažymint savo rankraščiu miestą, metus, mėnesį ir dieną, toks testamentas Californijoj laikomas pilnai geru, net be jokių liudytojų. Tačiau, patartina turėti du pasirašiusius liudytojus.

Puslapių numeriavimas

Jeigu testamentas užima daugiau kaip vieną puslapį, tai turi būti įrašyta, iš kiek puslapių testamentas susideda. Po kiekvienu puslapiu privalo pasirašyti testamento darytojas, o jeigu jis pats negali, tai liudytojai turi padėti savo parašus po kiekvieno puslapio, pagal testamentą darančiojo prašymą.

Šios taisyklės laikytis patartina visiems testamentų darytojams įvairiose valstijose. **J. C. K.**

KLAUSIMŲ ATSAKYMAI

Jau gauta keletas klausimų apie testamentų taisykles, kurios buvo minėtos pereituose Įvairumų numeriuose.

Paaiškinsime kitame numeryje. **—Red.**

IŠ ISTORIJOS

Rašo D. M. Šolomskas

KAIP ATSIRADO KARINIAI TANKAI IR JŲ ROLĖ

Karinis tankas — tai savo rūšies kanuolė ir kulkosvaidžiai, pastatyti ant platformos, užkelti ant vikšrų, aptverti plieno sienomis, taip kad sunkvežimio greičiu važiuoja pirmyn.

Tankas nėra vieno asmens išradimas, neigi jau jo gerinimas yra užbaigtas. Tankas — tai palyginamai nesenas įrankis, bet jis jau užkariavo sau vietą. Hitleris dėjo viltį ant tankų ir karo lėktuvų, kad jų pagalba užkariaus pasaulį. Jo generolai net specialę teoriją buvo išvystę apie "blitzkriegą" (žaibišką karą) ir fronto pralaužimo taktiką. Tai buvo vokiečių viena kraštutinybė nuo kitos. Laike Pirmojo pasaulinio karo jie nepaisančiai žiūrėjo į tankus. Laike Antrojo pasaulinio karo — tankai buvo jų svarbiausi ginklai.

Kaip vystėsi tankų atsiradimas

Dar Persijos galybės laikais Artakserksas ir Kiras leido arkliais pakinkytus vežimus, kad pralaužti priešo glitas. Žymus italų mokslininkas Leonardo da Vinci, gimęs 500 metų atgal, buvo pateikęs planą paruošti ginkluotus vežimus, kurie galėtų pralaužti priešo liniją.

1870 metais francūzas inžinierius Nedaras siūlė savo valdžiai planą padaryti vežimą ant vikšrų, kuris galėtų važiuoti ir per laukus, garo varomas.

Vokietys išradėjas Otto pasiūlė planą įstatyti į tokį vežimą gazolino motorą.

1911 metais austrų inžinierius Burschtin siūlė pagaminti apšarvuotą automobilį.

1912 metais vienas anglas pasiūlė savo karo ministerijai pagaminti šarvuotą automobilį su kanuole, bet ministerija užrašė ant to plano: "Išradėjas yra beprotis."

Gi 1914 m. kitas anglas Swington pagamino planą tankui, kuris jau buvo priimtas; tapo sudaryta specialė komisija pagaminimui pirmojo Anglijoj tanko.

Rusijoj tanko išradimas ėjo šavo keliu. Dar mokslininkas Mendelevas pagamino planą šarvuotam "samochodui." O generolas Lebedenko ėjo dar toliau, bet caro valdžia nepaisė.

Tik lėktuvų išradėjui Porochovščikovui pavyko daugiau. Jis atsiminimuose rašo:

"Rugpiūtyj, 1914 m., Peterburgo orlaukyje, žiūrėdamas į kareivių pratimus, galvojau: — O ką, kad taip šturmuoti priešo apkasus pultų ne kareiviai, bet šarvuotos mašinos — automobiliai, ginkluoti kulkosvaidžiais"?

Jis savo planą pasiūlė caro karo ministerijai. Planas priimtas. Pagamintas pirmas rusų tankas, išbandytas 29 d. gruodžio, 1914 metais, netol Peterburgo, kuris darė po 40 verstų per valandą. Tai labai greitas tiems laikams. Netrukus išradėjas pateikė ministerijai papildytą planą, pagal kurį tankas turėjo būti ginkluotas 3 kulkosvaidžiais, jau besisukinėjančiais, o vienas skiriamas net prieš lėktuvus. Bet tas planas užkliuvo caro ministerijoj, nors ir buvo priimtas ir užgirtas.

Pirmos tankų atakos

Laike Pirmojo pasaulinio karo frontas Francijoj apsistojo; kariai įsikasė į žemę ir mūšiai ėjo veik toje pat vietoje. Prie Ypres 1916 metais anglai atakavo vokiečių pozicijas per 19 dienų. Išeikvojo kalnus amunicijos, neteko 250,000 kareivių ir nieko neatsiekė.

Aišku buvo, kad reikia ieškoti naujų ginklų, kad įveikus priešą. Kaip visada kapitalistinėj tvarkoj — geriausi protai dirba karui, sunaikinimui, taip ir tada.

Anglijoj buvo sudaryta specialė komisija pagaminimui "sauszemio šarvuočių."

Ir pirmi tankai pagaminti. Tiesa, jie negreiti, nevikrūs; jų kulkosvaidžiai buvo iškišti pro atvaras šarvuose, kaip kanuolės iš karo laivo. Galėjo jie šaudyti tik į tą pusę, kur iškišti. Anglija nemokėjo panaudoti tą naują ginklą--pasigaminti jo pakankamai ir vienu kartu pavartoti daug tankų, kad jų pagalba sulaužyti vokiečių frontą. Anglija pasiuntė neskaitlingą kiekį tankų. Vokiečiai išsigando, metė šautuvus, bėgo ir rėkė. Bet keli tankai negalėjo fronto pralaužti. Keletas jų apsivertė, kitus pamušė vokiečių kanuolės. Pamuštus jie greit ištyrė ir pasigamino šautuvus tankų naikinimui, ir kada anglai kelios dienos vėliau panaudojo didesnį tankų skaičių, tai jau vokiečiai tinkamai juos atrėmė.

Prisiėjo Anglijai gaminti šimtais tankus, išdirbti planą jų veikimui. Ir jų buvo pagaminta. 1918 m. rugpiūčio 8 dieną anglai metė prieš vokiečius jau 688 tankus. Daug jų žuvo. Bet jie padarė savo. Vokiečių vyriausias komandierius generolas Ludendorfas rašė:

"Tai buvo juoda diena vokiečių armijai. Mes netekome 25,000 belaisvių ir 400 kanuolių." Ir tankai padėjo sąjungininkams varyti kaizerinę armiją iš Francijos.

Tankai ir Hitlerio planai

Nuo Pirmojo iki Antrojo pasaulinio karo tankai daug pažengė. Jie buvo gaminami visokių rūšių: lengvi, vidutiniai, sunkūs. Vieni ginkluoti tik kulkosvaidžiais, kiti jau ir kanuolėmis. Laike karo jie padarė dar daug atsiekimų. Tarybiniai "Klim Vorošilov" tankai, o vėliau "Stalin" tankai yra milžinai. Pastarasis, sakoma, yra 150 tonų, turi didelį kanuolę ir kelias mažesnes, turi ir prie kelias mažesnes, turi ir prieš lėktuvus kanuoliukę.

Hitleris tikėjosi tankų pagalbą pavergti pasaulį. Jo tankai puldavo masiniai. Divizijoj buvo iki 500 tankų. Dažnai mesdavo siaurame fronte net kelias divizijas. Kada tankai pralaužė frontą, tai per tą spragą įsiveržd avo vokiečių mechanizuota pėstija su sunkvežimiais, apsupdavo priešą, naikino arba suėmė.

Kapitalistiniai karo žinovai aiškino, kad jau "nėra galimybės sulaikyti Hitlerio tankus." Ir jam sekėsi Lenkijoj, kur jis metė apie 3,000 tankų. Jam sekėsi Francijoj, kur jis jų turėjo dar daugiau. Mat, tos šalys nebuvo pasirengusios prieš Hitlerio tankus pastatyti savo tankus, prieš jo tankus pastatyti tinkamą artileriją. Francijos prieštankinės kanuoliukės buvo dvicolinėmis gerklėmis. Jos negalėjo pramušti Hitlerio tankų sienas. Bet Francijos ir Lenkijos žlugimas buvo ne vien prastume ginklų, bet vyriausiai politikoj. Ten Hitleris turėjo daugybę šnipų, ir pačiose valdžiose savo žmonių.

Kita padėtis buvo Tarybų Sąjungos fronte. Hitleris metė apie 10,000 tankų prieš Sovietus pirmose dienose. Laukė rezultatų, diena po dienos atidėliojo savo "svarbų pranešimą" net per dvi savaites. Ir, galų gale, turėjo pasitenkinti išmislyta propaganda apie "visišką Sovietų armijos sunaikinimą."

Tarybų šalyje priešas buvo sutiktas, kaip fronte armijos, taip užfrontėje piliečių. Hitlerio tankų divizijos, prasilaužusios pro frontą, buvo atkertamos nuo jo pėstijos ir naikinamos, nes joms jau trūko kūro ir amunicijos. Padrūtinimai buvo sulaikyti. Prieš jo tankus buvo pastatyta tarybiniai tankai.

Karo pradžioj, Lucko srityje, įvyko tarybinių ir hitlerinių tankų mūšis, kuriame dalyvavo virš 4,000 tankų. Amerikietis korespondentas rašė, kad tas mūšis buvo "panašus į pragarą." Prieš Hitlerio tankus taipgi veikė tinkamai tarybinė artilerija, lėktuvai, o pagaliau ir bonka su padegančiu mišiniu.

Tarybiniai karo žinovai tankus tinkamai įkainavo, todėl jie jų ir pasigamino. Bet jie neperkainavo tanko rolę. Tarybiniai karo žinovai sakė, kad "Artilerija yra karo lauko dievas." Pagal jų dėstymą, ir tankas ir lėktuvas atlieka tik tą, ko negali atlikti tuo laiku artilerija.

Ką atlieka artilerija? Ji meta sviedinius, kad sunaikinti įsitvirtinimus, apkasus, gyvąją jėgą, fabrikus, tiltus ir tt. Ką atlieka lėktuvas? Jis meta bombas, kurios atlieka tą pati, ką ir kanuolių sviediniai. Tik lėktuvas nuneša sprogstančią medžiagą toliau, ten, kur kanuolė dar nedašauna. Kas yra tankas? Pagal tarybinius karo specialistus, jis yra kanuolė, pastatyta ant platformos ir vikšrų, kad greičiau galėtų veržtis pirmyn už paprastą kanuolę, velkamą traktoriaus arba arklių. Todėl jie neperkainavo tanko rolę, ir tuo pat kartu tinkamai įkainavo raitariją ir kitas jėgas.

Būsią galima naudot bezdžionės širdį kūdikiui per operaciją

Galima būsią įdėti bezdžionės širdį kūdikiui, kad jinai veiktų per pusvalandį ar valandą, kol bus daroma operacija kūdikio širdžiai.

Tokį bezdžionės širdies panaudojimą numatė daktaras Emanuelis Marcus, Chicagos Medical School profesorius. Jis davė pranešimą apie širdines operacijas, kalbėdamas Amerikos Chirurgų Kolegijos suvažiavime New Yorke, pereitą savaitę.

Dr. Marcus su savo bendrais mokslininkais ėmė vienų šunų širdis ir plaučius ir prijungė juos kitiem šunim, kuriem darė širdies operacijas . Svetima širdis pumpavo kraują per operuojamo šuns kraujagysles, o svetimi plaučiai ėmė reikalingą kraujui oksigeną iš oro per 14 iki 48 minučių. Taigi davė laiko padaryt operaciją.

Harvardo Universiteto medicinos profesoriai, dr. Elton Watkins ir kiti, pranešė apie savo išradimą dėl širdies operacijų. Širdin einantį kraują jie vamzdeliu pravedė į gumini maišiuką, o kitu vamzdeliu varė iš maišiuko kraują į arterinę kraujagyslę; taip ir palaikė kraujo apytaką, iki buvo padaryta šuns širdžiai operacija. O kad kraujas nesukrekėtų, tai jie dažnai leido kraujan **herapin** chemikalą, kuris sulaiko nuo sukrekėjimo.

Tie Harvardo mokslininkai šitaip padarė širdines operacijas 114-kai šunų. O paskui tokiu būdu sekmingai buvo padaryta ir septyniems žmonėms širdies operacijos.

Karinis daktaras gen. Sam F. Seeley raportavo, kaip taisoma arterinės ir venininės kraujagyslės sužeistiems Korėjos kare. Vieton sudraskytų kraujagyslių ten prigydoma svetimų kraujagyslių gabalai, imami iš tik ką nukautų kareivių.

(Sovietų daktarai taip darė jau Antrajame pasauliniame kare.) **N. M.**

Kraujo atšaldymas širdies operacijoj

Minneapolis. — Minnesotos Universiteto medicinos profesoriai taip atšaldė vieną 5 metų mergaitę, kad jos kūno temperatūra nupuolė iki 79 laipsnių iš viso. Atšaldymas sulaikė kraujo plūdimą į širdį per 5 minutes. Taip jie ir užsiuvo mergaitės širdyje skylutę, su kuria jinai buvo apsigimus. Jeigu ne ši operacija, tai mergaitė būtų jau mirus.

Paprasta, sveika žmogaus kūno temperatūra yra 98 laipsniai ir 3 penktadaliai.

Kuomet atvėdintas mergaitės kraujas laikinai sustojo, tai jam reikėjo tik biskelio oksigeno. Todėl mergaitė ir išliko gyva, neužtrokšdama per 5 minutes.

Iš Rusijos praeities

(Ištraukos iš 'TSRS Istorijos')

4. KARO PRADŽIA SU ŠVEDIJA.

Pralaimėjimas tieș Narva. Karui su Švedija Petras sudarė sąjungą su Danija ir Lenkija. Ruošdamasis karui dėl Pabaltijo, Petras ėmėsi formuoti naują kariuomenę. Šiam tikslui buvo surinkti kareiviai iš baudžiauninkų valstiečių, cholopų ir laisvųjų žmonių. Naujieji kareiviai, aprengti Vakarų Europos pėstininkų pavyzdžiu tamsiai žaliais švarkais ir trikampėmis kepurėmis, nuo ryto iki vakaro ties Maskva buvo mokomi rikiuotės. Per tris mėnesius buvo apmokyti 32 tūkstančiai kareivių. Tuo pat metu derybomis su Turkija Petras pasiuntė į Konstantinopolį pasiuntinius, kurie 1700 m. liepos mėn. sudarė taiką. Šios taikos sąlygomis Rusija pasilaikė sau nukariautąjį Azovą.

Švedijos karalius Karolis XII greitai surinko nedidelę, bet gerai apmokytą armiją. Švedijos kariuomenė turėjo didelį karinį patyrimą XVII a. karuose ir buvo laikoma geriausia Europoje. Karolis XII netikėtai išsikėlė su armija Danijos krantuose ir privertė Danijos karalių pasirašyti taiką. Po to jis rengėsi sutriuškinti antrąjį priešą — Lenkijos karalių Augustą II. Švedijoje dar nebuvo žinoma apie Rusijos ruošimąsi karui.

Sudaręs taiką su Turkija, Petras tuoj pat įsakė surinktai armijai pulti Švedijos tvirtovę Narvą, kuri dengė priėjimus prie Baltijos jūros.

Narvos apsiaustis išsyk parodė rusų kariuomenės organizacijos ir tiekimo trūkumus. Sunkaus žygio metu purvinais keliais vežimai su karo medžiaga atsilikdavo nuo armijos. Artilerijai trūko sviedinių. Parakas pasirodė esąs blogos rūšies. Patrankų pastoliai lūždavo po keleto šūvių. Kareiviai badavo ir apkasuose kentė šaltį ir lietų. Prasidėjo ligos.

Karolis XII, sužinojęs, kad rusų kariuomenė apsiautė Narvą, atskubėjo gelbėti tvirtovės. Dar prieš švedų atėjimą Petras buvo išvykęs iš armijos, norėdamas parengti rusų sienos gynimą. Jam išvykus, rytojaus dieną švedų pulkai jau buvo prie rusų stovyklos. Naudodamiesi sniego pūga, kuri pūtė į veidus rusams, švedai puolė ir pralaužė pirmąją rusų pozicijos liniją. Bajorų raiteliai pasileido bėgti. Svetimšaliai karininkai, vadovavę rusų daliniams, išdavikiškai perėjo į švedų pusę. Be vadovybės ir komandos pasilikusieji rusų kareiviai, išsisklaidę į būrius, durtuvais tebesigynė nuo švedų. Preobražensko ir Semionovsko pulkai tvirtai atmušė visas atakas ir visiškai tvarkingai pasitraukė. Bet vis dėlto švedai visiškai laimėjo kovą. Jie paėmė daug belaisvių ir visą artileriją. Sumušęs ties Narva rusų armiją, Karolis XII nukreipė puolimą prieš lenkų karalių Augustą II, manydamas, kad rusų armija jau nebegalės kariauti.

Armijos pertvarkymas. Kitaip vertino aplinkybes Petras. Po pralaimėjimo ties Narva jis, nepaprastai skubėdamas, energingai griebėsi atstatyti ir pertvarkyti armiją.

Artilerijos trūkumui papildyti Petras įsakė paimti iš kiekvienos trečios cerkvės varpus ir juos perlydyti į patrankas (jos tuomet buvo daromos iš žalvario). Po metų jis jau turėjo 300 naujų patrankų, maždaug du kartus daugiau, negu buvo nustojęs ties Narva. Vietoje bajorų raitelių ir šaulių pėstininkų jis suformavo didelę dragūnų (kavalerijos) ir pėstininkų pulkų armiją. Armijai papildyti buvo įvesta gyventojams karinė prievolė, rekrūtų ėmimas. Rekrūtas (šaukiamasis) buvo imamas iš tam tikro valstiečių kiemų skaičiaus. Kiekvienas rekrūtų ėmimas duodavo 30—40 tūkstančių jaunų kareivių, kurie pirmiausia buvo apmokomi tam tikrose stovyklose, o paskui skirstomi į pulkus. Ši armijai papildyti sistema keletu dešimtmečių pralenkė Vakarų Europos sistemą, kuri buvo sudaryta daugiausia iš samdomųjų karių. Rusų armija todėl buvo glaudžiau susijusi su liaudimi. Bajorai karo tarnybą taip pat turėdavo pradėti kareiviais, o jau paskui būdavo skiriami karininkais į gvardijos ir armijos pulkus. Iš armijos buvo paleidžiami namo tiktai seni ir luoši.

Pirmieji kariniai pertvarkymai buvo atlikti taip greit, kad jau 1701 m. rusų armija galėjo pradėti puolimą.

Šeremėtevo vadovaujamas korpas du kartus sumušė švedų kariuomenę ir užėmė beveik visą Livoniją. 1703 m. rusų kariuomenė pultim paėmė Marienburgo tvirtovę, o kitais metais užėmė Derptą (Tartu) ir Narvą. Tuo pat metu Petras sėkmingai kariavo Ingrijoje (kairiajame Nevos upės krante). 1702 m. rudenį buvo užimta švedų Noteburgo tvirtovė, kuri buvo pastatyta ties Ladogos ežeru, kur išteka Nevos upė, senovės Novgorodui priklausiusio Orieško miesto vietoje. Pranešdamas Maskvai apie Noteburgo-Orieško ("Oriešek"—riešutėlis.) paėmimą Petras rašė: "Tiesa, kad labai kietas buvo tas riešutas, tačiau, dėkui dievui, laimingai perkrimstas". Petras pakeitė Noteburgo pavadinimą Šliselburgu, t.y. rakto miestų, nes ši tvirtovė dengė išėjimą iš Ladogos ežero. Slinkdamas toliau Nevos pavandeniu, 1703 m. pavasarį Petras paėmė kitą švedų tvirtovę — Nienšanco, kuri buvo pastatyta dešiniajame Nevos krante, netoli nuo jūros. Tų pat metų gegužės mėn. netoli nuo šios vietos Petras įkūrė Petropavlovsko tvirtovę. Ties ja buvo pastatyta keletas medinių namų, kurie buvo Peterburgo miesto užuomazga.

Petras skubėjo įsitvirtinti prie Nevos, kuri buvo išėjimas į Baltijos jūrą. Kotlino saloje, kuri yra prie Nevos žiočių, jūroje, buvo įkurta Kronšloto tvirtovė (vėliau ji buvo pavadinta Kronštatu). Ladogos ežere buvo įsteigta Svirskaja laivų statykla, kurioje tais pat 1703 m. buvo nuleistas į vandenį pirmasis laivas. Petras ėmė smarkiai ruoštis jūros karui su Švedija.

Tuo būdu Petras labai vykusiai pasinaudojo Karolio XII klaida, neteisingai įvertinusio rusų kariuomenės kovingumo savybes ir savo armijos pagrindines jėgas keleriems metams atitraukusio į Lenkiją. Tuo metu pertvarkyta rusų armija pergalingose kovose su švedais įsigijo karinį patyrimą ir pasidarė stipri ir patvari.

Muzika pagal Wall Stryto notas.

CHICAGOS ŽINIOS

Vincento Dargio laidotuvės

Rugsėjo 27-tą dieną, buvo laidojamas senas Roselando lietuvių kolonijos gyventojas, V. Dargis, kuris sirgo ir ligoninėse teko 4-rius metus išbūti ir iškentėti daug skausmo. Nežiūrint, kad žmona, sūnus, duktė, ir kiti artimieji rūpinos ligonio padėtimi ir jų noras bei troškimas, kad pasveiktų ir vėl drauge su visais laimingai gyventų, viskas nuėjo niekais.

Vincentas Dargis, kol buvo sveikas tai darbavosi ir organizacijose ir sekretoriavo. Iš amato būdamas dailydė, priklausė prie dailydžių unijos ir klubo. Prie to, buvo malonaus būdo žmogus. Su visais mokėjo draugiškai sugyventi. Skaitė pažangią spaudą ir buvo rėmėjas ir dalyvis darbininkiškų organizacijų. Su žmona Ona gražiai sutikime gyvendamas išauklėjo sūnų Alfonsą ir dukterį Olgą Satkauskienę ir juos išmokslino, tad ir jie pavyzdingai gyvena augindami trečiąją kartą.

Užtat į Milton Bros. koplyčią 10834 S. Michigan avenue, kur buvo pašarvotas Vincas Dargis, susirinko daug ne tik roselandiečių lietuvių ir svetimtaučių, bet daug buvo ir iš kitų Chicagos vietų. Buvo atvykus į laidotuves Josephina Kacucevičienė iš Beverly Shores, Indiana.

Pusė po pirmos prasidėjo laidotuvių apeigos. Pasigirdo vargonų liudnos melodijos garsai ir laidotuvių direktorius F. L. Bukauskas atžymėjęs programą perstatė "Vilnies" redaktorių L. Prūseiką, kuris savo kalboje papasakojo apie Vincento Dargio veiklą. Plungiškis žemaitis 1903 m. atvykęs į šią šalį dirbo sunkius darbus, ir kartu kovojo už šviesesnį darbo žmonių rytojų. Priminė kalbėtojas, kad senoji karta labai sparčiai pradėjo mirti, o tas parodo, kad silpnina ne tik vietinį judėjimą, bet ir abelnai visoje šalyje progresyviai nukenčia.

Perskaitęs nekrologą vardan artimųjų pareiškė visiems nuoširdžią padėką. Dainavo A. Sebelskienė. Iš už gėlių vainikų pasigirdo jos malonus skambąs balsas: "Man gaila" ir "Jau brėkšta Ankstybas Rytas."

Gabaus ir mandagaus jauno graboriaus Bukausko rupestingu patvarkymu, Vincento Dargio palaikus lydėjo į Lietuvių Tautiškas kapines daugiau kaip pusė šimto automobilių ir tos ilgos eilės praslinko pro Vincento gyvenamus namus. Saulutei šviečiant, nepaprastai gražioj dienoj kapų link artėjant, kur amžinosios tėvynės globojama ranka laukia ir Vincentą paimti į jau esančių skaitlinę mirusiųjų eilėse.

Čia ta pati dainininkė labai gražiai dainavo "Apleistas" ir dar vieną dainelę. Prie karsto poemą skaitė Bukauskas, iš koplyčios akordai skambėjo ir ceremonijų laikotarpiu fotografai traukė paveikslus.

Gailios ašaros riedėjo per veidus giminių ir artimųjų, ypač Onos Dargienės. Bet gyviesiems reikia gyventi ir ramintis, kitokios išeities nėra. Visi palydovai buvo užkviesti į lietuvių kultūros svetainę, kur buvo duodami gausūs pietūs. Svetainė buvo kupina žmonių.

R. Š.

Philadelphia, Pa.

Aplankėme Seną Vincą

Draugo Seno Vinco gyvenvietė ne toliausia nuo Philadelphijos, Gibbstown, N. J. Vincas nuo seniai turi nemažai draugų, kaip iš artimesnių apylinkių, taip ir iš toliau. Aš ir prie pirmos progos patraukiu pas Vincelį, nors pasikaitinti saulutę. Šį kartą nustebau neradęs Vinco nei žemelę ariant, nei karvutę ganant. Drg. Vincienė pasakoja liūdną žinutę, kad mūsų Vincelį išvežė į ligoninę rugsėjo 24 dieną, tuojau padarė operaciją ant apendiko, kuris jau buvo trūkęs... Dabar jau kiek geresnis, bet nežinia, kada namo pargrįš. Nuvykau į Woodbary ligoninę ir susiradau Vincą. Jis jau kiek geresnis, bet dar toli nuo sveikųjų. Mes philadelphiečiai linkime jam kuo greičiausia pasveikti.

—o—

ALDLD 10 kuopa turėjo susirinkimą ir pagal kitus, tai sekmingiausį. Nusitarė skubiai surengti prakalbas rinkimų klausimu. Delegatus į 6-tos apskr. konferenciją į Baltimorę pasiųs busu, viso net desėtką. Mat, čia trūksta mašinų vairuotojų.

Banketas pagerbimui seno Laisvės vajininko drg. A. Šmito jau smarkiai rengiamas, įvyks 22 d. lapkričio. Tikietai pigūs, tik $2. Užprašyti Lyros chóristai ir Ivanausko "Kepurnikų" orkestras.

Dėl Laisvės ir Vilnies vajaus plėtimo išrinkta darbuotojai, su A. Šmitu priešakyje. Tik linkėtina, kad visa tai būtų sekmingai įvykdyta.

—:—

Beje, čia tapo palaidotas Zigmas Dulinskas, vadintas "Big Jimi." Jis buvo daugeliui žinomas, ir su visais gražiai sugyveno. Žmogus buvo laisvas, bet mirusį klebonas pasigavo, gal ne dėl jo dūšios išganymo, kiek dėl dolerinio biznio...

Vinco Draugas.

Pittsburgh, Pa.

Paskelbimas

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 8-tos apskrities vakarienė įvyks spalio 26 d. Prasidės 6 val. vakare, Liet. M. Draugijos svetainėje, 42 Orr St., Soho dalyje. Tai bus skani gerų gaspadinių gaminta vakarienė.

Visos 8-tos apskrities kuopos malonėkite platinti vakarienės bilietus. Kaina tiktai $1.50. Prašome būti laiku. Kviečia 8-tos apskrities komitetas.

Pasimatysime spalio 26 d.

J. Urbonas

Ar žinote, kad?

Amuletai (lot.), magiški daiktai, priemonės apsiginti nuo visa ko pikta, negera, apsisaugoti nuo nelaimių.

Amunicija (lot.), visa karišką apranga.

Anabaptistai (gr.), tikybinė sekta, neigianti bažnyčios ir valstybės valdžią, pripažįstanti tik suaugusių krikštą, reikalaujanti turto bendrumo, ir tt.

Įvairūs išsireiškimai

Abejonė. — Didieji mintytojai visuomet yra skeptiški. **F. Nietzsche**

-:-

Apie meilę. — Velnias ir meilė — tai vienas ir tas pats. **Voltaire**

-:-

Puiki moteriškė, tai puikūs su ja ir vargai.

Jamaikiečių patarlė

-:-

Moteriškė slepia tik tą, ko ji nežino.

Anglų patarlė

-:-

Aš nesibarsiu su savo duona ir sviestu.

I. Swift

(Mandagus Pokalbis)

-:-

Šis asmuo maišo kraujo į savo vartojamuosius dažus. **Guido Reni**

(Apie Rubensą)

Surankiojo **Žemaitis**

KVIEČIAME Į KONTESTĄ

Su Pirma Diena Spalio Prasideda Kontestas Gavimui Laisvei Naujų Skaitytojų

Kviečiame stoti į kontestą buvusius vajininkus ir laukiame naujų vajininkų. Prašome tuojau pranešti Laisvės administracijai, kad stojatę į kontestą, o ji aprūpins jus vajaus medžiaga.

Kontestas Prasidėjo Su 1-ma Diena Spalio-Oct. Ir Tęsis Iki Gruodžio-Dec. 31-mos d., 1952

Visi ir visur apšvietą branginanti žmonės privalo rūpintis kaip nors ir kuo nors prisidėti prie vajaus gavimui Laisvei naujų skaitytojų. Šis vajus turi sukelti tinkamą budžetą užtikrinimui dienraščio gyvavimo 1953 m.

Kontestantam Paskirtos Piniginės Dovanos:

1-ma $50, 2-ra $40, 3-čia $35, 4-ta $30, 5-ta $25, 6-ta $20, 7-ta $15, 8-ta $12, 9-ta $10, ir 10-ta $5

Stokite į kontestą ir gaukite vieną iš tų dovanų

Laisvės prenumerata metams $7.00, pusei metų $3.75.
Queens County $8.00 metams, $4.00 pusei metų
Kanadoje $8.00 metams ir $4.00 pusei metų.
Europoj ir kitur užsieniuose $9.00 metams ir $5.00 pusei metų.

Prašome įsitėmyti, kad su 1-ma diena sausio, 1953 metų, Laisvės prenumerata bus pakelta vienu doleriu.

Kurie užsimokėsite prieš naujus metus už prenumeratą arba naujai užsisakysite Laisvę prieš naujus metus, sutaupysite $1. Tad atsinaujinkite ar naujai užsisakykite Laisvę laike vajaus.

Labai prašome nesivėlinti stoti į kontestą. Administracijai labai svarbu žinoti kontestantus iš pat pradžios vajaus

Vajaus reikalu prašome kreiptis šiuo antrašu:

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Detroit, Mich.

Allan, Winter, išimti po $5,000 užstatu

"Daily Worker" korespondentas William Allan ir Mrs. Helen Alison Winter rugsėjo 22 d. buvo išimti po $5,000 užstato. Už Allan buvo originaliai reikalauta užstato $25,000.

Allan po paliuosavimo tuojau nuėjo į teismą ir užėmė vietą prie reporterių stalo, kur Philip Schaltz, vienas iš 6 areštuotų Detroite, buvo klausinėjamas. Po to Allan išleido pareiškimą spaudai.

—Mano vyriausias rūpestis stoti prie tų, kurie darbuojasi sumažinimui nežmoniškų kaucijų areštuotiems mano sandraugams ir aukoms Smith Akto. Jų bendra bėla $75,000.

—Užstatas niekados nebuvo mierijamas laikyti žmones kalėjime, kaip kad elgiamasi su keturiais kaltinamais čionai. Nežiūrint jų politinių įsitikinimų ar prisijungimo, žmonės darys viską, kad tokis dalykas negalėtų tęstis.

—Paleidimas manęs ir Mrs. Winter yra pralaužimas girgždančio Smitho Akto, paremto ant sufrėmavimo struktūros. Mes esame, aišku, nekalti fantastiškame įkaltinime, kad siekiama jėga nuversti Amerikos valdžią. Panašiai ir Komunistų Partija nekalta.

UAW prašo Chrysler peržvelgimo sutarties

CIO United Auto Workers, kuri savaitė atgal prašė pamainyti penkių metų GM-UAW sutartį, kad geriau tiktų šių dienų gyvenimui, pereitą pirmadienį pranešė, kad panašiai kreipėsi prie Chrysler korporacijos.

Prezidentai Chrysler unijos lokalų, kalbėdami už 100,000 narių ištisai šalį, reiškė rezoliucijoje, kad penkių metų UAW-Chrysler sutartis padaryta, kad atsakytų šių dienų realybei.

Jie prašė pernagrinėti gyvenimo išlaidų klausimą sutartyje, pridėti daugiau algos darbininkams ir minimum pensijos $125 mėnesiui.

GM ir Chrysler sutartyse nėra pažymėta, kad būtų galima algų klausimas iš naujo nagrinėti iki 1955 m. be sutikimo iš abiejų pusių. **Koresp.**

Norintieji pirkti biznį, namą ar ūkį, pajieškokite progų per Laisvę. Tikrai gausite daug pasiūlymų.

PETRAS KRAPAS

Už tų sienų mūrų

10-8-52 *Kalėjimo vaizdai.* —3—

POEMA.

(Tąsa)

Gavo šiltų apatinių drabužių,
Pinigo turi: tai jis čia ir ūžia.
Čia jis krautuvėj nusiperka ką,
Mat, įvesta, čia tokia jau tvarka.

Šitokios prekės garsintos parduoti:
Vaisiai, konservai, saldainiai rūšiuoti,
Pienas, žuvis, konservuota mėsa,
Tų rūkalų tai gausybė visa,—

Pienas ir vaisių sunka vis dėžutėj —
Tai didėlesnėj ,tai vis'škai mažutėj,
Sirupas, cukrus, sausi riešutai,
Na, džioviniai sudžiovinti kietai,—

Sūris, sausainiai, virtieniai, voztiniai,
Pupų, agurkų konservai, kiaušiniai,
Taip, marmeladai, sunkų viriniai —
Stiklo dėžutėj daryti skaniai.

Net tas visiem čia labai reikalingas
Maisto ekstraktas gardus ir naudingas--
Miltai mišrių vitaminų geri —
"Hemo,"— pienan įmaišai ir geri.

Taip kokie smulkūs daikteliai naudingi,
Kai tu ar vieno ar kito pristingi:
Rašalas, popierius, sąsiuviniai,
Plunksnos, pieštukai nudrožti šauniai,

Veidrodžiai, šukos, dantim šepečiukai,
Mostys, milteliai dantim švelnučiukai,
Muilo milteliai, skustuvai, muilai —
Kito paskolint kada negavai,—

Rankšluosčiai, nosinės, kojinės, kelnės,
Ir marškiniai — ir ten dar kokis velnias...
Ne, čia litanija dar nevisa:
Tų reikmenėlių visokių gausa.

Kabo ant sienos prekių katalogas —
Paukščiam kalėjimo daiktas neblogas.
Gauti krautuvėj bet ko bepigu,
Kad tik tau sąskaitoj būt' pinigų...

O pinigų mūsų čaliui pakanka,—
Vyras miklus, turi miklią ir ranką.
Kalba maloniai—geros jis širdies,—
Gera gyvent tokiam žmogui išties.

Biznis namie jo vis eina, kaip ėjo,—
Mat, sugabių jis paliko vedėjų.
Na, ir dabar jis jau daro planus,
Laisvėn išėjęs, ką veiks, kaip ten bus.

Mokslo jis menko —tik kiek apsitrynęs,
Gavęs mokyklos tiktai parapinės:
Riestas vijurkas—laibokas, judrus,
Na tai ir turi laikus jis gerus.

Moksle, politikoj, šiaip jis teliukas,
Bet tarp saviškių jis tikras valiūkas:
Jis tau paterkš anekdotų kutnių,
Tinka jis pobūvy kur tarp žmonių.

Toks tai mūs' Edis, ir Bilis, ir Čalis.
Dvylikto narvo naujokas paukštelis—
Džionis istoriją savo norės
Veikiai praliet iš gausybių taurės.

4.

Džionis žvalus, aštriaakis vaikinas,
Jis šio kvarteto jauniausias, vadinas.
Dvidešimt ir keturi jam nūnai,—
Ką jis pasakė, visaip pamanai...

Aukštas ir laibas, greitų jisai mostų,
Rodos, žiūrėt ir klausyt nenus'bostų.
Mėlynos akys ir šviesūs plaukai,
Balsas skardus toks, kad vos išlaikai,--

Jo neužklausęs: gal jis dainininkas,
Aktorius koks arba šiaip dailininkas.
Aktorius? Taip, bet kitokios rūšies,—
Na, paklausyt jo istor'jos ruošies.

Džionis veržlus ir bendrai energingas,—
Ristas jis žirgas, drąsos jam nestinga.

Jis tuoj pat pirma pareiškė stačiai,—
Net jo klausovams sukruto pečiai:

Praneša, girdi, kalėjimo metais
Jis visus tris juos į krūvą sumetus—
Ir dar padauginus kartų—bent tris:
Dvidešimts metų kalėti turįs...

Ką? Kaip? Už ką? Vis trys tuoj paklausė,
Uoliai sukluso, pakreipę net ausį.
Už plėšikavimą, kur tarpdury,
Gatvės patamsy ar kur sūkury.

Tėvas tą sūnų tik vieną ką turi,—
Džionis vienintėlis. Visos jam durys
Atviros buvę naktis ar diena:
Motinos viltis jis, laimė viena.

Jau iš mažens gana siaustas jis buvęs:
Paukštė narve kur, akvar'jumo žuvys—
Vis jam gnitėjo pagaut, pakamuot,
Laužyti titė ar svaidyt akmuo.

Tėvas visaip jį—geruoju, piktuoju,
Motina taip sau—tik ranką pamoja:
Džionis dar paikas,— paaugs, suprotės,
Tartum kaip skirias diena nuo nakties...

Džionis greit augo, mokyklon jau ėjo,
Vis dėlto buvo lyg perpūstas vėjo,
Lyg koks laukinis; status, atžarus,
Gribštels ką, stumtels, kam nosį sugrūs.

Kas čia daryt? Gal į pataiso namą?
Reformator'ją? Paklausime mamą...
Reformator'joj metus per penkis
Jis pasidarė smulkutis vagis.

Sukt, vagiliaut jis lyg perėjo kursą.
Grįžo namo,— čia jam pirtį užkursią?
Bausmę ar ką? Gal ant gero išeis?
Nieko — jis nėrė vis savo keliais.

Suėmė. Priteisė. Skausmas ir gėda...
Greitai po tam jis kalėjime sėdi:
Tai "penitencijoj" tos apskrities—
Lyg "apgailėtuvėj" savo rūšies.

*

Kiek ten jis taisės ir kiek ten gailėjos,—
Bet susitiko visokių siautėjų.
Ten prisiklausė suktųjų kalbų,—
Daug ko pramoko — ar tai įstabu?

Porą jis metų tenai praknopsojęs,
Tapo paleistas, bet vis kur'vazojos.
Vis jis nemėgo pritapti darban:
Na, palaidūnas iš jo, tai ir gan.

Perkalbėt tėvas visaip jį mėgino,
Bet atkaklumas tas šito vaikino!
Tėvas vis įmonėj dirba kasdien,
Jis gi vis bastosi, daužos išvien.

Darbo būk ieškąs, bet rasti negalįs,—
Valkata koks, netašytas kurpalis.
Tėvas įprašė ten jam pagalios
Raštinėj darbą,— gal ten jis valios.

Gal ir valiojo — ir mulkį voliojo,
Na, ir netrukus visai nus'voliojo:
Priešinsis, barsis, straksės, kaip gaidys, —
Kas jį pakęsti ilgai ten bandys?

Gatvėj mūs' Džionis ir vėl atsidūrė,
Na, tai ir mauna, atšmaukęs kepurę,..
Dilbino, tykojo progos tokios, —
Gal ką užpuls, kišenes išvogios.

Tolimam užkampy didžiojo parko,
Ten, kur ramumą retai kas sudarko,
Džionis glūdėjo pakrūmėj dažnai,—
Paukščio grobuonio spurdėjo sparnai.

(Bus daugiau)

WATERBURY, CONN.

SPAUDOS PARAMAI PIETŪS

Tai jau sakoma, jog šį metą paskutinis parengimas įvyks Lietuvių Parke ateinantį sekmadienį, 12 d. spalio. Tuoj po 12 valandos bus duodami geri pietūs ir dėl labai gerbtino tikslo, spaudos naudos.

Waterburiečiai sumaniai ir laiku rengia tąjį pažmonį, nes per šiuos tris mėnesius laiko yra vedamas Laisvės vajus už gavimą naujų skaitytojų ir senųjų prenumeratų atnaujinimą. Čionais susirinks Laisvės patrijotai ir šiaip geros valios žmonės paremti šviesos ir tiesos nešėją savo mylimą kasdieninį svečią Laisvę.

Ta pačia proga jie pagerbs ir padrąsins tuos spaudos skleidėjus vyrus ir moteris, kurie pasišventusiai darbuojasi už gavimą Laisvei naujų skaitytojų, labiausiai tas drauges vajininkes, kurios pašvenčia labai daug laiko, kai draugė M. Svinkūnienė, kuri be atlaidos per eilę metų puikiai darbuojas, aplankydama žmonių namus su paraginimu užsirašyti darbo žmonių laikraštį.

Taipgi turime ir kitą nuoširdžią draugę, tai L. Žemaitienę, hartfordietę, ir ji be nuolaidos kas metas smarkiai darbuojasi. O reikia atminti, kad apie šias dvi geras drauges yra gražus būrys kitų, kurie daug joms gelbsti. Taigi malonu turėti tokius žmones, kurie skleidžia apšvietą ir tam pašvenčia labai daug savo brangaus laiko. Tik dėl to darbo žmonės turi savo spaudą, kad prie jos bujojimo prisideda visi, kas kuom išgali. Tad dalyvaukime visi šitame pažmonyje, atlikime kožnas savo gražią užduotį. Po to rinksimės į svetaines, nudulkinsime jose per visą vasarėlę aprūkusius, apdulkėjusius krėslus, vaidybos scenas, ir tęsime apšvietos, meno ir apskritai kultūros darbą pačiame mieste. **Vikutis**

Cleveland, Ohio

Iš Green'ui surengto banketo

Sveturgimių Gynimo Amerikos Komiteto sekretorius, važiuodamas per šią apylinkę, sustojo Clevelande, ir ta proga Ohio Sveturgimių Gynimo skyrius surengė jam šaunų banketą su skaniais valgiais ir prakalbomis, Ukrainų svetainėje. Svečių dalyvavo apie šimtas. Būtų buvę daugiau svečių, jeigu nebūtų pasitaikiusi žydų šventė, dėl kurios žydų tautos žmonių mažai dalyvavo. Svečiams pavakarieniavus, sek. Zezrivy perskaitė Ohio Sveturgimių Gynimo Komiteto pirmininką Sam Gemmell vedimui prakalbų programos.

Tarpe kalbėtojų buvo keli jau nuteisti išdeportavimui. Didžiumoje jie išreiškė savo dėkingumą Sveturgimių Gynimo Komitetui už paramą jų bylose prieš išdeportavimą. Jie visi buvo gerame ūpe ir pasiryžę kovoti už savo teises pasilikti šioje jų pasirinktoje tėvynėje.

Aukas renkant, Clevelando tautiniai Sveturgimių Gynimo skyriai pridavė po didokas sumas pinigų. Ukrainų skyrius pridavė $50. Loraino naujai sutvertas skyrius taipgi paaukavo kiek.

Pagaliau buvo perstatytas banketo garbės svečias Abner Green. Green sakė, kad sveturgimių areštai žymiai dauginasi. Iš nekurių atimamos pilietybės popieros, nors jie ir yra išbuvę įsipilietinę keliolika metu, areštuoja išdeportavimui. Dabar mūsų šalies prokuroras paskelbė turįs 100 įsipilietinusių sveturgimių, kurie būsią išpilietinti ir išdeportuot. Green sakė, kad pakanka valdžios pasamdyto liūdininko pasakymo ant įsipilietinusio sveturgimio ir jis tampa išpilietintas. O kada įeisia galion, su gruodžio 24, McCarran-Walter įstatymas, areštai dar pasidauginsią. Tas įstatymas nusakąs, kad areštuotus išdeportavimui bus galima laikyti kalėjime, neišleidžiant po kaucijomis.

Vienas esąs nuteistas išdeportavimui, kurio vienas sūnus jau yra grįžęs iš Korėjos karo, o kitas sūnus dar tebekariauja Korėjoje. Tebekariaujantis sūnus pasiuntęs laišką prez. Trumanui su reikalavimu jį paleisti važiuoti į namus, kad pamatyti savo tėvą pirmiau, negu jis bus išdeportuotas. Bet pakol kas dar nesą žinių, ar prezidentas jam pavelys.

Čia dar dėl aiškumo reikia pasakyti, kad Ohio Sveturgimių Gynimo Komitetas yra organizacija, susidedanti iš narių ir turi išsirinkusi pastovią valdybą: pirmininką, sekretorę ir iždininką. Todėl kuris mano, kad tik sekretorė, sėdėdama raštinėje, priima aukas ir su jomis daro, kas jei patinka, yra klaidingas ir tuom patim kartu kenksmingas tai organizacijai, kuri nors ir sunkiose aplinkybėse būdama, taip nuoširdžiai gina sveturgimių teises. **Rep.**

Sueiga už laisvę

Pirmi du, Simonas Gerson ir Izidorė Begun, iš 15 teisiamųjų komunistų sulyg Smith aktu, tapo išteisinti ir dabar juodu važiuoja su maršrutu per visas Jungtines Valstijas išgavimui **laisvės** visiems, kurie patapo Smith minčių kontrolės akto aukomis.

Juodu kalbės Clevelande sekantį sekmadienį, spalio 12 d. JPFO svetainėje, 14101 Kinsman. Pradžia 8-tą val. vakaro.

Kada Gerson ir Begun tapo išteisinti, juodu tuojau pareiškė: "Šis pralaužimas girgždančio Smith akto struktūros skatina prie sekančio žingsnio laimėti visų teisiamųjų išteisinimą, ir amnestiją visiems nuteistiesiems, taipgi panaikinimą to neteisingo Smith įstatymo. Todėl visi, Amerikos žmonės, kurie myli taiką ir demokratiją, kurie stoja už Teisių Bilių, privalo paremti šią kovą už laisvę."

Kviečia visus Ohio Bill of Rights Conference. **Rep.**

Hartford, Conn.

Nepaprasta naujiena

Į Hartfordą atvyksta su prakalbomis liaudies partijos (Progressive Party) kandidatas į prezidentus Vincent Hallinan ir kandidatė į vice-prezidentus Mrs. Bass. Jie kalbės spalio 25 d., šeštadienį, 8 val. vakare, Weaver High School, 25 Rigefield St.

Taigi, mieli lietuviai, kas tik galite, nueikite išgirsti jų prakalbų. Svarbu tų kovingų žmonių prakalbas išgirsti. Šiandien sunku kur nors anglų kalboje bei per spaudą išgirsti tiesą apie taiką ir kitus svarbiausius mūsų gyvenimo reikalus. Čia gi bus proga išgirsti apie viską iš tų teisingų žmonių lūpų.

—:—

Rengs skanius pietus

Lietuvių Literatūros Draugijos Moterų Klubas nutarė surengti skanius pietus spalio 26 d., 153 Hungerford St. salėje. Tikietus prašome nusipirkti iš anksto. Tuomi padėsite rengėjams, nes maisto brangumas priverčia būti atsargiomis—pirksime per daug maisto, o jei žmonių bus mažai, bus didelis nuostolis; o jeigu pirksime mažai maisto, bet žmonių bus daug, vėl bus bėda. Todėl labai svarbu viską žinoti iš anksto. Kaina visiems prieinama. **V. K.**

Gražiausias apšvietai pasitarnavimas tai gavimas Laisvei naują skaitytoją.

Montreal, Canada

Vikerio streikieriai atmetė pasiūlymą

Laivų statymo, Canadian Vickers Ltd., kompanijos dalis streikuojančių (jau septynios savaitės) darbininkų, kuriuos atstovauja ir streikui vadovauja Canadian Catholic Syndicate unija, spalių 1 d., vienbalsiai atmetė kompanijos pasiūlymą pakėlimui algų po 5 c. į valandą nuo balandžio 1 d., atmokant ir 10 c. į valandą nuo rugsėjo 1 d. Tuo pačiu sykiu entuziastiškai užgyrė savo vadų žygius, siekiančius dėl atnaujinimo tolimesnių derybų su kompanija.

Taipgi streikuojantieji darbininkai dar sykį balsais užtvirtino savo nusistatymą negrįžti į darbą tol, kol kiekvienas darbininkas, dirbęs Vicker'yj prieš išeinant į streiką, bus atgal priimtas prie savo seno darbo. Ant galo vienbalsiai išreiškė pasitikėjimą valdybai ir derybų komitetui.

Tai skaudus smūgis per nosį pardavikiškiems AFL vadams, kurie prieš dvi dienas išleido pareiškimą, kaltindami katalikų sindikatų unijas komunizmu ir tuo, aišku, siekdami sudemoralizuoti streiką.

—:—

Tikri "vargšai"

Didžiųjų St. Catherine gatvės krautuvių savininkai, būtent, The T. Eaton Co. Ltd., Henry Morgan and Co. Ltd., James A. Ogilvy's Ltd., Robert Simpson Co. Ltd., Henry Birks and Sons (Montreal) Ltd., Dupuis Freres Ltd., ir Mappins Ltd., kreipiasi į miesto valdybą, kad būtų tuojau praplatinta ir pratęsta Burnside St. iki Guy vakarinėj miesto dalyj ir Demontigny bei Ontario gatvės rytinėj dalyj. Tam priežastis, kad St. Catherine g-vė labai užkimšta važiuote, sulaiko daug kostiumierių nuo pasiekimo šių krautuvių. Už tai, jų visų vardu Henry Morgan pareiškė, kad labai sunkiai kenčia nuostolius šios krautuvės ir kuo toliau, tuo labiau jose dėl tos priežasties pardavinėjimas mažėja.

Tikri "vargšai", kad nors nesubankrūtintų, jei miestas jų nešgelbės...

Tai bent varinių pinigų

Kaip žinia, čia nuo rugsėjo 26 d. pakelta kaina ant važinėjimo gatvėkariais ir autobusais—trys tikietai už 30 c., ar 12 c. pinigais. Montrealo Transportation Commission tai padarė, nežiūrint, kad prieš tokį kainos kėlimą žmonės milžiniškai protestavo. Ir kada jau kaina buvo pakelta, tai žmonės, kitokio kelio neturėdami užprotestavimui, davė konduktoriams $2 bilas, reikalaudami išmainyti, ir metė atgal varinius pinigus, arba ir šiaip žmonės turėtus savo surinko smulkius pinigus metė į baksą, kad būtų daugiau skaitymo.

To rezultate, daug-maž suskaičiuota, kad pirmą dieną po pakėlimo važinėjimui kainos, buvo sumesta daugiau negu 800,000 varinių centų. Sakoma, jei juos galima būtų sudėti ant krūvos, tai būtų 4,300 pėdų aukščio, arti mylios ilgumo.

—o—

Apsivedė

Justinas Kisielius apsivedė su naujai atvykusia lietuvaite, Rūta Vaišvilaite. Vestuvės įvyko rugsėjo 27 d. Po vedybinių apeigų atlaikyta vedybinė puota, dalyvaujant vietiniams ir iš kitur svečiams. Jaunavedžiai medaus mėnesį išvyko praleisti kur tai linkui Jungtinių valstijų pusės.

—o—

Kriksčiūnams staigmena

Artimųjų pažįstamų iniciatyva, buvusiems montrealiečiams, Beniui ir Pranei Kriksčiūnams, rugsėjo 27 d., jų ūkyje, Stonebridge, Que., buvo surengta netikėta jiems staigmena—balius, pagerbti juodu 25 metų vedybinės sukakties proga.

Balius, sakoma, buvo gražus, vaišingas ir linksmas. "Jaunavedžiams", apart linkėjimų, įteikta ir dovanų.

—o—

Serga

Regina Zubis-Zostartytė aplaikė sunkią vidurių operaciją St. Mary's ligoninėje. Ligonė dabar jau randasi namie ir sveiksta. **J.—**

Berlin. — Sovietų Sąjunga duoda rytinei Vokietijai reikalingas atominiams bandymams mašinas.

WATERBURY, CONN.

PUIKŪS PIETŪS

Rengia A. L. D. L. D. 28 kuopa

Įvyks šį Sekmadienį

Spalio 12 October

LIETUVIŲ PARKE

Chestnut Hill Rd., Waterbury, Conn.

Bus puikiausiai pagamintų geriausių valgių, svečių prakalbos laike banketo ir kitokie pamarginimai.

Pradžia 12:30 dieną. Įėjimas $2.50

Pelnas nuo šio banketo skiriamas spaudos paramai.

Kviečiame visus atsilankyti, papietauti ir tuom pat kartu paremti spaudą.

Rengėjai.

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.

Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Jonas Urbonas gerokai sustiprėjo

Praėjusio trečiadienio vakare, nuvykus ligoninėn aplankyti J. Urboną, radau jį sėdintį kedėje šale lovos. Išrodo jis daug geriau negu pora dienų atgal. Jis sakė, kad gal už savaitės galės parvažiuoti namo, jei nepasidarys blogiau.

Š.

Liberty Auditorijoje

Lietuvių Kultūros Klubas turės gražų popietį sekmadienį, spalio 12, 3 val. po pietų. Bus rodoma garsi filma "Mūsų kasdieninė duona," taipgi bus prakalbėlių ir diskusijų rinkimų reikalais.

—o—

Sekmadienį, spalio 19 d., LDS 13 kuopa ruošia paskaitą sveikatos klausimu. Gautas lietuvis daktaras, kuris pirmu kartu lietuviams duos gerą paskaitą. Tai bus gera proga Auditorijoje naudingai praleisti laiką ir gauti naujų žinių, kaip geriau sveikatą užlaikyti.

—o—

Pereitą sekmadienį besilankydama Auditorijoje, Eva Vitartienė paaukavo Lietuvių Namo Bendrovei savo šėrą $25 vertės. Jinai išsitarė negalėsianti Bendrovės suvažiavime dalyvauti, nes išvažiuojanti į Kaliforniją. O kai sugrįšianti, tai žada įsigyti kitą šėrą. Laimingos kelionės ir greito sugrįžimo.

—o—

Lietuvių Namo Bendrovės šėrininkų metinis suvažiavimas įvyks šeštadienį, lapkričio 29. Visi šėrininkai kviečiami dalyvauti ir susirinkti kaip 1 val. po pietų.

Po suvažiavimo įvyks iškilmingas banketas. Prasidės 7 val. vakare. Bilietai jau platinami. Įžanga $3. Bankete galės šėrininkai ir ne šėrininkai dalyvauti.

Brooklyn, N. Y.

LDS 103 kuopos banketas

Šiuomi norime informuoti publiką, kad metinis LDS 103 kuopos banketas įvyks šeštadienį, spalio 25, Vaiginio salėje.

Kviečiame visus tą dieną įsitėmyti ir šiame šauniame bankete dalyvauti.

Vienas rengėjų.

Apie Adomą Stankevičių

Spalių 8 d. ryte New Yorko Bellevue ligoninėje pasimirė vienas iš seniausių pažangiečių lietuvių—Adomas Stankevičius. Mirė sulaukęs 75 metus amžiaus. Gimė jis Lietuvoje, Zapiškio parapijoje, Papiškio kaime, prie Nemuno, 1877 metais. Nežinia, ar paliko ką iš artimesnių giminių. Per porą desėtkų paskutinių metų gyveno New Yorke ant Clinton St. Jau seniai dirbti nebegalėjo. Jį kankino mainieriškis dusulys.

Velionis Amerikon atvyko 1898 metais. Pribuvo į Wilkes-Barre, Pa. Darbo gavo kasyklose, kuriose ir išdirbo 32 metus. Dirbo sunkiai ir matė visus darbo ir mainieriško gyvenimo ankstyvesnių laikų šiurkštumus. Pora sykių buvo kasyklose užgriūtas, bet jo laimė buvo išlikti gyvam. 1908 metais vienoje kasykloje užgriuvo net 18 mainierių. Jų tarpe buvo ir Adomas Stankevičius. Tik septyni iš jų išliko gyvi, kuriems laimė pasitaikė būti prie vandens.

1926 metais velionis pribuvo į Brooklyn, N. Y. Čionai dirbo kriaučiškose šapose, pas Užupį ir kitus. Priklausė prie kriaučių unijos.

Adomas Stankevičius buvo ilgų metų Laisvės skaitytojas ir nuoširdus rėmėjas. Buvo susipratęs, pažangus darbininkas. Apart lietuvių kalbos, dar visai gerai vartojo anglų, rusų ir lenkų kalbas, taipgi pusėtinai gerai suprato ir žydų kalbą.

Mirtis iš mūsų tarpo išplėšė dar vieną senosios lietuvių kartos gerą draugą.

Berods 1948 metais Adomas pašaukė mane ir prašė pas jį užeiti, nes nesijaučiąs gerai. Nuėjau. Plačiai pasikalbėjome apie viską. Skundėsi nesveikata, dusulys, girdi, baisiai smaugia. Gydytojas mažai ką tegali pagelbėti. Paskui dažnokai pas jį užsukdavau ir visuomet maloniai ir draugiškai pasikalbėdavome jo sveikatos ir šiaip visuomeniškais reikalais.

A. B.

Pilieti, jau paskutinės dienos užsiregistruoti balsavimui!

Kas nebus šią savaitę užsiregistravęs, negalės balsuoti ateinančiuose prezidentiniuose rinkimuose lapkričio 4-tą.

Registracija šią savaitę vykdoma kas dieną. Valandos darbadieniais nuo 5 po pietų iki 10:30 vakaro.

Paskutinę dieną, spalių 11-tą, nuo 7 ryto iki 10:30 vakaro.

Registruoja tose pat vietose, kuriose balsuos.

Ragina visuomenę apginti vadus

Darbo Jaunimo Lygos Nacionalė Taryba atsišaukė į visuomenę, kad organizacijos ir asmenys protestuotų prieš persekiojimą tos organizacijos vadų. Organizacija yra viena veikliausių mobilizatorių veiksmų taikai.

Atsišaukime sumini kelis nuotikius, kur vadovaujantieji organizacijos darbuotojai buvo slaptosios policijos agentų susistabdyti ir visaip grąsinami.

SKELBKITĖS LAISVĖJE
GAUKIT LAISVEI SKAITYTOJĄ

Piliečiai masiniai registruojasi

Registracija balsavimams pirmomis dviejomis dienomis buvo rekordiniai masinė, džiuginanti. Pirmosios dienos skaitlinė gerokai prašoko 1944 metų pirmosios dienos skaitlinę, kuri lig šiol buvo didžiausioji New Yorko miesto rinkimų užrašuose.

Šių metų pirmos dienos registracija 549,974.

1944 metų pirmos dienos registracija 426,321.

Darbininkais apgyventuose distriktuose buvo skundų, kad laukiant registracijos turėjo išstovėti po 3 valandas. Rinkimų Tarybos viršininkas David B. Costuma sako, kad taryba tame negalinti pagelbėti. Rinkimų nuostatais esą rinkiminiam distriktui nustatyta 900 balsuotojų. Tačiau jie patogiai galėtų aprūpinti tik 400 balsuotojų.

Visame didmiestyje šiemet yra 4,394 rinkiminiai distriktai. Paskiausiuose prezidentiniuose rinkimuose 1948 metais buvo 4,355. Taigi, šiek tiek padauginta distriktai, tačiau ir gyventojų prieauglis yra didelis.

Užvydus šoferis

Graži turtuoliais apgyventos Nassau apskrities našlelė apsiskundė policijai, kad jos šoferis ją apdaužęs ir išstumęs iš jos auto. Taip įvykę sekmadienį.

PRANEŠIMAS

ROCHESTER, N. Y.

LDS 11-ta kuopa rengia vakarienę spalių (Oct.) 18 d., šeštadienio vakarą. Pradžia 6 val. Vieta: 575 Joseph Ave., Gedemino svetainėje. Visi LDS nariai turite dalyvauti, nes ši vakarienė yra verstina visiems nariams, kaipo metinis parengimas. Visi lietuviai prašomi dalyvauti, nes vakarienė bus skani, kalakutienos. Visi turėsite gerus laikus.

Rengimo komitetas.
(199-200)

FAIRVIEW, N. J.

Prelekcija įvyks spalių 12 d., 324 Anderson Ave. Pradžia 2:30 v. dieną. Ruošia A.R.F.S. 3118 kuopa. Įžanga nemokama. Tema: Sovietų Sąjungos Paskutinis 5-tasis Planas. Visus kviečiame dalyvauti.

H. Litwinavic, sekr.
(198-199)

HARTFORD, CONN.

A.L.D.L.D. 68 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 13 d. spalio šių metų, Laisvės choro svetainėje, 157 Hungerford St. Prasidės 8 v. vak.

Visi draugai ir draugės privalote dalyvaut. Oras dabar jau atvėso ir norėtume ką tokio surengti, bet komitetas vienas negali viską padaryti,— reikalinga daugiaua narių talkos. Taigi nepamirškite.

A. K.
(198-199)

MONTELLO, MASS.

Paskutinis piknikas spaudos naudai įvyks sekmadienį, spalio-Oct. 12 d., Lietuvių Tautiško Namo Parke, Winter St. ir Keswick Rd., pradžia 1 val. dieną. Ant rytojaus bus Columbus dienos šventė. Galėsite gerai pabaliavoti, nes ant rytojaus atsilsėsite. Dabar eina Laisvės vajus, kurie čia atsinaujinsite Laisvės prenumeratą ar naujai užsirašysite Laisvę, gausite fundo. Bus skanių valgių ir gėrimų. Prašome visus atsilankyti.

Rengimo Komisija.
(198-199)

BALTIMORE, MD.

Penktadienį, spalio 24 d., Baltimorėje sakys kalbas Vincent Hallinan ir Mrs. Charlotta A. Bass. Tai progresyvių Partijos kandidatai prezidento ir vice-preidento vietai, Gillis Memorial Church, Mulberry ir Calhoun Sts. Prasidės 8 v. vakare. Įžanga tik 35c asmeniui. Nedirbantiem nemokamai. Visus kviečia dalyvauti Marylando Valstijos Progresyvių Partija.
(198-199)

Ponia sako, kad ji šoferį Edward C. Werk, 31 metų, pasisamdė praėjusį birželį. Iš pat pradžių jis pradėjęs meiliai siūlytis jai už vyrą. O paskiau jau pradėjęs ir piktuoju pirštis ir kerštauti iš pavydo.

Philadelphia Pa.

HELP WANTED—MALE

ART PHOTO RETOUCHER
3 years experience, must include experience on government manuals, good working conditions, permanent position. Please bring samples.
RENNER
KI. 5-0522—315 S. 15th Street
See Mr. RICHARDS
(199-201)

MERCHANDISE SORTERS
Young men needed in Philadelphia to sort merchandise, night shift, employment October to Xmas. Good pay.
Apply in person
UNITED PARCEL SERVICE
2320 Walnut St., Phila., Pa.
(199-205)

ARCHITECT
Experienced. Institutional and high grade residential work of contemporary design. Permanent.
HENRY W. PETTY
(Architect)
Phone Moorestown 9-1369
(199-205)

SERVICE STATION ATTENDANTS (2)
Must have 3 years experience in lubrication & sales, $65 week & up to right men, recent local references required. Steady job, apply in person.
ROY WILSONS ESSO SERVICE CENTER
Rising Sun & Hunting Park
(196-198)

Office Man. Experienced to take complete charge of office and warehouse. Knowledge of typeing. Draft exempt. Five day week. Steady job; good working conditions. Phone Woodlawn 4-3040 for interview.
(198-200)

AUTO BODY & FENDER MAN
Experienced in wreck work. Steady work. Good wages. Good working onditions. Apply in person or phone.
A. P. LINDSEY & CO.
4651 Cloud St., JE. 5-9835
(194-200)

HELP WANTED—FEMALE

HAND SEWERS
Experienced to make silk lamp hades. Steady work, good working onditions, good pay. Apply in person.
DE HAAN & CO. Inc.
0th & Morton Ave., Chester, Pa.
(194-200)

Woman settled. Experienced Cook and light housework. Apartment. 3 Adults. Good Salary; steady job for right person. Phone Collingswood 5-1951 for interview.
(198-200)

Nelaukta įdomybė

Brooklyne du svečiai iš kitų miestų susidūrė su netikėta įdomybe—teisimu. Jie buvę nusipirkę brangius tikietus sporto žaismei pamatyti, bet nusprendę, kad tai eikvojimas pinigų. Tuomet jie pardavė tuos tikietus kitiems. Juos areštavo už pardavinėjimą tikietų neturint tam leidimo.

REIKALAVIMAI Baltimore, Md.

VYRAS IR ŽMONA
Kurie jieško nuolatinio, apskritų metų darbo prie pavandenio farmos, esančios ant rytinio kranto Chester, Md., 5 mailys nuo Chesapeake Bay Bridge, kur vyras galėtų pasidaryti sau abelnai naudingu prie pataisymų apie namus ir prie žemės, o žmona prie namų užlaikymo pareigų ir lengvo valgių gaminimo. Pageidaujama poros, kuri yra dirbusi ant farmos. Duodama puikiausi gyvenimui butai. Rašykite angliškai, nurodydami pilnai apie praeities vietą kur ir ką dirbote. Taipgi parašykite savo amžių ir ar turite ką užlaikyti. Rašykite: Mr. Charles Crane, 1800 N. Charles St., Baltimore, Md.

REIKALAVIMAI

VYRAI

Reikalingas darbininkas prie geso stoties. Turi būti pilnai patyręs. Gera alga. Apmokamos atostogos ir kiti naudingumai. Kreipkitės: **Indoor Service Station,** 2591 Atlantic Ave., Brooklyn, N. Y.
(197-200)

PAPRASTI DARBININKAI. Vyrai fabriko darbe ir prie kitokių darbų. Nuolatiniai darbai. EDSON TOOL & MFG. CO., 457 Cortlandt St., Belleville, N. J.
(193-199)

HOUSEKEEPER—5½ DAY WEEK
Cooking, light laundry and house cleaning, must be reliable and steady, live in west Philadelphia, Pa., or vicinity, 69th Street, salary open, must be fond of children. Physician's home. Phone SH. 7-6252 for interview.
(199-205)

Matthew A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MAarket 2-5172

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Geral Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

EGZAMINUOJAM AKIS
RAŠOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

Drs. Stenger & Stenger
Optometristy
394-398 BROADWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

Filmai-Teatrai

Italų filmų savaitė

Little Carnegie Teatre, New Yorke, šią savaitę, baigiant sekmadieniu, spalių 12-ta, kas vakarą rodomos skirtingos italų filmos. Rodomos specialiai sukviestai publikai: filmų kritikams, bendrai spaudos ir meno atstovams.

-:-

"The World in His Arms"

Ši nauja Universal Pictures filma pradėta rodyti Mayfair Teatre spalių 9-tą, yra techni-spalvė. Ji vaizduoja neva žuvautojus pilgrimus, atplaukusius nuo Naujosios Škotijos prie Alaskos krantų. Jų prietikiuose kelionėje vaizduojama būk tai susidūrimai su carinėmis jėgomis.

Gregory Peck vaidina lyderio rolę, o Anna Blyth vaidina caro didžiūnę. Vaizduojamos šiauriniams kraštams pritaikytos scenos.

United Hospital Fund pradėjo savo metinę kampaniją.

POKILYJ PAS AIDIEČIUS

Atrodo, kad aidiečiai labai gerai padarė surengdami antrą kartu Aido Choro 40 metų sukakties paminėjimą, kuris įvyko praėjusį sekmadienį Kultūriniame Centre. Net ir dienos gražumas neišviliojo į laukus Aido Choro mylėtojų ir rėmėjų. Susirinko gražios publikos: pilnutėlė svetainė. Prie baltai užtiestų stalų aidiečiai ir jų svečiai kalbėjosi ir vaišinosi pagamintais skaniais valgiais.

Malonu buvo stebėti visus mūsų pažangiuosius veikėjus ir menininkus šnekučiuojantis visokiais dienos klausimais bei organizaciniais reikalais. Tarytum, kad būtų viena didelė šeima su kilniais siekiais į ateitį.

Programai prasidedant sužibo stalo centre ant esančio puikaus torto 40 žvakelių ir tuo metu šio vakaro pirm., aidietė E. Mizarienė, paprašė visus svečius sudainuoti Aido Chorui "Happy Birthday" ir Ilgiausių Metų. Po trumpos įžanginės kalbos apie šio parengimo reikšmę, drg. E. Mizarienė pakvietė pasakyti keletą žodžių buvusius aidiečius: A. Veličką, M. Česnavičiūtę-Petrikienę, P. Kapiską, K. Milinkevičių ir buvusį Aido Choro mokytoją Geo. Kazakevičių. Jie visi išreiškė malonius prisiminimus dalyvaujant Aido Chore ir prisižadėjo ateityje, reikalui esant, padėti.

Taip pat buvo iššaukta ir dabartiniai aidiečiai: P. Grabauskas, H. Feiferienė ir J. Grybas, kurie ragino visus stoti aidiečių gretosna, kad padidinus Aido Chorą.

Nuo Laisvės štabo kalbėjo A. Bimba, P. Buknys ir R. Mizara, jie pabrėžė Aido Choro gyvavimo reikšmę bei svarbą jame dalyvauti. "Juk mūsų Aido Choras yra seniausias choras Brooklyne" kalbėjo drg. R. Mižara, "mes negalime jo apleisti"! Tuo pačiu kartu jis priminė pagerbti mirusius Aido Choro mokytojus ir aidiečius atsistojimu ir momento tyla...

Gražu buvo stebėti, kuomet pirm. E. Mizarienė pakvietė muziką Pr. Balevičių. Jis pasveikino visus atsistojimu ir nusilenkimu, — jis kuklus, jo siela kupina jausmų, jam trūksta žodžių... Bet už tai, jis vėliau visus linksmino savo garsiais piano akordais.

LMS 3-čios apskr. pirm. V. Bovinas pasveikino Aido Chorą sukakties proga kartu pabrėždamas svarbą visų menininių organizacijų.

Paprašyta išreikšti savo nuomonę dabartinė Aido Choro mokytoja M. Stensler, pasakė, kad jinai jaučia sau už garbę mokyti taip ilgai gyvuojantį chorą.

Kalboms pasibaigus, prasidėjo bendras visų svečių dainavimas, kuris visus vienoje harmonijoje suartino. Kaikurias dainas dirigavo M. Stensler ir nekurias Geo. Kazakevičius. Kiekvieno dalyvio veide spindėjo maloni savijauta ir pasitenkinimas.

Sudainavus populiariausias lietuviškas dainas, vieni susibūrę pradėjo alutį gurkšnoti, o kiti šokti. Mildred gi pradėjo piaustyti tortą, o aidietės tarp svečių išdalinti.

Visiems buvo siurpryzas, kuomet gerasis Aido Choro prietelis W. Skodis įėjo nešinas pintinę didelių, gražių, raudonų obuolių. Girdi, tik nuo Bloznelių farmos parvažiavęs iš Catskill su lauktuvėmis dėl visų čion esančių. Tai buvo labai gražus žestas iš drg. Skodžio.

Taip praėjo Aido Choro antru kartu paminėtos 40 metų sukaktuvės. Visi svečiai buvo labai patenkinti, praleidę taip gražiai ir jaukiai sekmadienio popietį. Anot drg. Lazausko išsireiškimo: — Malonu taip laiką praleisti, reikėtų daugiau tokių parengimų surengti!

Po tokio šaunaus sukaktuvių paminėjimo, Aido Choras dar su didesne energija ir ryžta stos į darbą rudens ir žiemos sezono parengimų proga. Ypač būsimame Aido Choro koncerte, kuris įvyks gruodžio mėnesio pradžioje, aidiečiai, be abejonės, puikiai pasirodys.

Rep.

New Yorke krautuvėms ir valgykloms įsakyta parodyti aukščiausias imamas kainas. Paliečia apie 400 prekių ir 36,000 įvairių įstaigų.

RODOMA DABAR

BRANDT'S MAYFAIR
7th Ave. & 47th Street

SVARBUS PRANEŠIMAS

M. J. ŠVILPA praneša, kad nuo 1 d. spalių, mostis bus 3 oz. dėžutėje, vietoj 2oz., ir kad kaina bus $1.50, vietoje $1.25. Ruduo jau čia pat; dauguma žmonių apserga slogomis, už tad turi apsirūpinti iš anksto. Visuomet turėkite ant rankų MAT ŠVILPOS vaistų. Yra 5-kių rūšių. Mostys, kurios prašalina daugybę įvairių ligų.

No. 1 M. ŠVILPA SALVE (for Skin Irritation). Ši mostis pagelbsti nuo nušašimų, išbėrimų; nudegimų; Sinus, Athlete's Foot. Išgydo žaizdas burnoje ir nosyje (tik ne nuo vėžio). Kaina $1.50 už 3 oz.

No. 2. M. ŠVILPA SALVE (for external pains). Tai mostis nuo įvairių skausmų: kojų, rankų, sprando, reumatiškų sąnarių skausmų. $1.50 už 3oz.

No. 3 M. ŠVILPA OINTMENT (for toothache). Mostis nuo dontų skaudėjimo ir sudrūtinimui dantų smagenų. Kaina $1 už 1 oz.

No. 4 M. ŠVILPA SALVE. Nuo odos niežėjimo. Pagelbsti greit nuo Poison Ivy. Kaina $1.50.

No. 5 M. ŠVILPA'S NEW DISCOVERY (Salve for Piles). Ši mostis naujai išrasta, prašalina Piles be pjaustymo, naujai atsiradusius Piles ar užsisenėjusius (jei dar neišsivystė vėžys), nėra skirtumo. Yra nurodymai prie dėžutės kaip vartoti ir užsilaikyt. Kaina $2.50.

Visos viršminėtos mostys pagelbės, jei tik naudosite pagal nurodymus.

Su užsakymais siųskite Money-Orderius. Siunčiame ir C.O.D., tik reikia pridėt 30c stampomis.

Hartforde galite gauti vaistinėse ant: Park ir Hudson; Governor ir Sheldon gatvių.

Adresuokite: M. ŠVILPA, **P. O. Box 73, Sta. A, Hartford, Conn.** arba: **597 Broad St., Hartford, Conn.**

PASARGA: Jeigu nesulauksite užsakymo per 10 dienų, tuoj rašykite: M. Švilpa, 597 Broad St., Hartford, Conn.

LAISVĖS KONCERTAS
įvyks sekmadienį
Lapkričio 9 November
Amerikos Lietuvių Kultūriniame Centre:
LIBERTY AUDITORIUM
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.
Pradžia 3:30 val. popiet.
PUIKI PROGRAMA; ŠOKIAI PO PROGRAMOS

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Pertvarkė ir pagerino savo
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174